ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM

Ders Kitabı

12

YAZARLAR

Faruk SALMAN
Nazif YILMAZ
Seyyid Ahmet UZUN

DEVLET KİTAPLARI
DÖRDÜNCÜ BASKI
………………………., 2019

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI……………………………...…...……….: 6148
DERS KİTAPLARI DİZİSİ…………………………....……..…..............................: 1676

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR
Zeliha KARAAĞAÇ

DİL UZMANI
Ahmet POLAT

GÖRSEL TASARIM
Barış CAN

ÖLÇME-DEĞERLENDİRME UZMANI
Mehmet Akif KARAKUŞ

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Hasan TOPAL

REHBERLİK UZMANI
Esra DEMİR

ISBN 978-975-11-4013-5

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 25.05.2015 gün ve 34 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 28.05.2019 gün ve 10443977 sayılı yazısı ile dördüncü defa 21.467 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

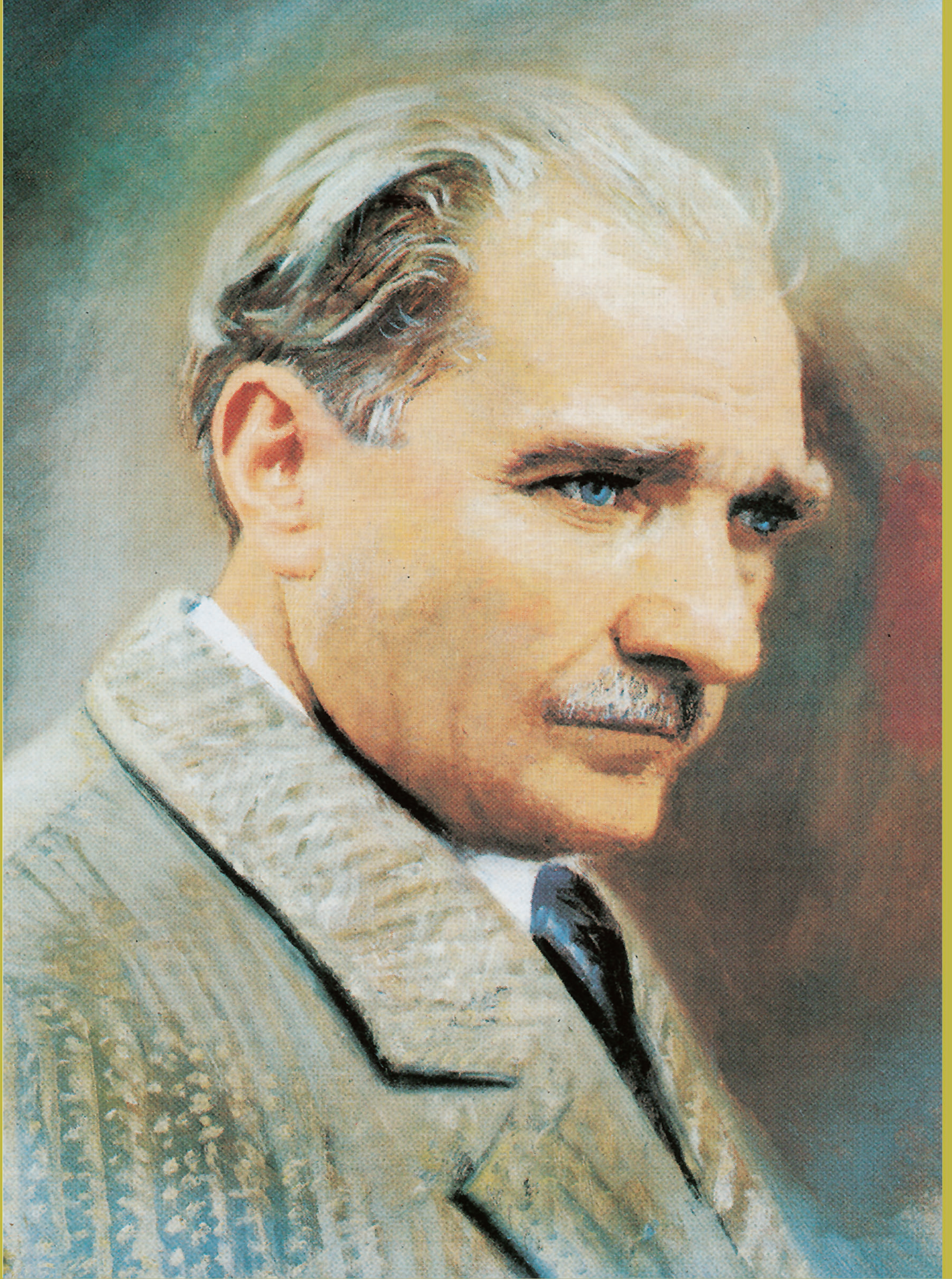
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

2. KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

1. ÜNİTE
KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

Hazırlık Çalışmaları

1. Kur'an-ı Kerim'i anlamada Hz. Peygamber'in (sav) yerini ailenize sorarak aldığınız cevapları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
2.Kur'an-ı Kerim meali ve tefsirinden yararlanarak Hz. İsa (as) ile ilgili ayetleri okuyup hayatı hakkında bilgi edininiz.
3. Veli, adalet, zulüm ve şefaat kavramlarının anlamını araştırınız.

I. KUR’AN’I ANLAYARAK OKUMA

1-Kur’an-ı Kerim’i Anlamada Hz. Peygamber’in Yeri

İslam dininin en temel kaynağı Kur’an’dır. Hz. Peygamber’in (sav) dinin açıklanmasına yönelik söz, davranış ve takrirlerinden ibaret olan sünnet ise dinin ikinci kaynağıdır. Hz. Peygamber’in (sav) görevlerinden birisi Kur’an’ı açıklamak ve ondaki emir ve yasakların uygulamasını insanlara göstermektir. Bu hususta Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“...İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur’an’ı indirdik.”**[1]

Kur’an Allah’ın kelamıdır. Allah, Kur’an’ı insanları uyarmak ve onlara doğruyu, iyiyi ve güzeli göstermek için göndermiştir. Kur’an’da yer alan ve açıklanması gerekli olan bazı konular bizzat Hz. Peygamber (sav) tarafından izah edilmiştir. Bu açıdan baktığımızda sünnetin, Kur’an’ı açıklayıcı bir görev üstlendiğini söyleyebiliriz.

Sünnet; Hz. Peygamber’in (sav) söz, davranış ve takrirlerinden oluşan uygulamalardır.

Hz. Muhammed’in (sav) hadisleri, sözlü sünneti; uygulamaları fiili sünneti; gördüğü bir davranış hakkında bir şey söylemeyip sessiz kalarak onaylaması ise takriri sünneti oluşturmaktadır.

TARTIŞINIZ

Resûlullah (sav) buyurdular ki: “Kıyamet günü, müminin mizanında güzel ahlaktan daha ağır basan bir şey yoktur. Allah, çirkin söz ve davranış sahiplerine buğz eder. Güzel ahlâk sahibi, ahlâkı sayesinde, namaz ve oruç sahibinin derecesine ulaşır.”

Tirmizi, Birr 62

Hz. Peygamber’in (sav) bu sözünde vermek istediği mesajı arkadaşlarınızla tartışınız.

Kütüb-ü sitte

Kur’an’ın açıklanmasında ve dolayısıyla İslam’ın anlaşılmasında, Hz. Peygamber’in (sav) yeri ile ilgili olarak Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurulmuştur: **“...Peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının. Allah’tan korkun. Çünkü Allah’ın azabı çetindir.”**[2] Bu ayette Hz. Peygamber’in (sav) dini konularda söylediği sözlerin ve uygulamaların bağlayıcı olduğu belirtilmektedir.

Kur’an-ı Kerim’de birtakım emirler vardır. Ancak bu emirlerin nasıl uygulanacağı ile ilgili açıklamalar mevcut değildir. İşte bu aşamada sünnet Kur’an’ın açıklayıcısı olarak insanlara yol göstermektedir. Örneğin dinin en temel ibadetlerinden olan namaz, Kur’an’da emredilirken, onun nasıl kılınacağı belirtilmemiştir. İşte Hz. Peygamber (sav), bu noktada devreye girmektedir. O, *“Ben namazı nasıl kılıyorsam, siz de öyle kılın.”*[3] diyerek namazın kılınışını Müslümanlara öğretmiş, böylece Kur’an’ın namaz ile ilgili

1. Nahl suresi 44. ayet.
2. Haşr suresi 7. ayet.
3. Buhari, Ezan 18.

emrine açıklık getirmiştir. Benzer durumlar oruç, zekat, kurban, hac gibi ibadetler ile diğer dini uygulamalar için de söz konusu olmuştur.

O halde Kur'an'ı daha iyi anlayıp rehber edinmek için Hz. Peygamber'i (sav) yakından tanımalı, onun sünnetini öğrenip hayatımıza uygulamalıyız.

2-Meal ve Tefsirlerden Yararlanma İlkeleri

Meal ve tefsir Kur'an'ın anlaşılmasında karşımıza çıkan önemli iki kavramdır. Meal kavramı sözlükte anlam, kavram, mefhum gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise Kur'an ayetlerinin tam karşılıkları başka dillere aktarılamadığından, ayette anlatılmak istenileni kelimesi kelimesine değil de biraz eksiği ile başka bir dile çevirmek ve yakın anlamlar vermek anlamındadır. Meal, Kur'an'ın kısa açıklamalı tercümesidir. Bu kavram, Kur'an ayetlerini her yönü ile aynen çevirme iddiası olmaksızın, başka bir dile aktarmak anlamında kullanılır.[4]

Meal, ve Tefsir Niçin Önemlidir?

Tefsir kelimesi sözlükte, kapalı bir şeyi açma, bir manayı açığa çıkarma ve bir şeyi açıklama anlamlarına gelir. Terim olarak ise, insanın bilgi birikimi ve Arap diline hâkimiyeti ölçüsünde Kur'an-ı Kerim metninin içerdiği manaları ortaya çıkarması ve yorumlaması olarak tanımlanır. Tefsir kavramı ayrıca Kur'an-ı Kerim ayetlerinin anlamlarını açıklamaya, hükümlerini ve bu hükümlerin dayandığı gerekçeleri açığa çıkarmaya ve ayetleri belirli bir yöntem çerçevesinde yorumlamaya yarayan ilim dalı için de kullanılır. Bir ilim dalı olarak tefsir, ayetlerin ve surelerin inişini, indiriliş sebeplerini, Mekki ve Medeni olarak düzenlenmesini, nasihini, mensuhunu, tek bir olaya mı yoksa genel olaylara mı işaret ettiğini, ayetlerdeki kapalılıkları, söz sanatlarını ve cümle yapılarını bilmeye olanak sağlar. [5]

Kur'an, muhatapları onu daha iyi anlasın diye Arapça indirilmiş bir kitaptır. Kur'an-ı Kerim bu hususu şöyle belirtmektedir: "**Anlayasınız diye biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik.**"[6] Nitekim Kur'an-ı Kerim her Peygamber'in (sav), gönderildiği halkın arasından seçildiğini ve dolayısıyla peygamberlerin halkı ile aynı dili konuştuklarını bildirmiştir. Bu gerçek, **"(Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik..."**[7] ayeti ile bildirilmiştir. Bu bağlamda Hz. Peygamber'in (sav) yaşadığı toplum, Arap olması nedeni ile Kur'an, Arapça indirilmiştir.

Bu açıklamalardan yola çıkarak, meal ve tercümelerin Kur'an'ın anlaşılmasında önemli olduğu sonucuna varabiliriz. Çünkü herkesin Arapça öğrenmesi, Kur'an'ı anlayacak Arapça düzeyine ulaşması mümkün değildir. O halde yapılması gereken şey, Kur'an'ın farklı dillere çevrilerek anlaşılmasını sağlamaktır.

4. Komisyon, Dini Terimler Sözlüğü, MEB Yayınları, Ankara, 2009, s.285; Komisyon Dini Kavramlar Sözlüğü, DİB Yayınları, Ankara, 2006, s.363.
5. Komisyon, Dini Terimler Sözlüğü, s.445-446.
6. Yusuf suresi 2. ayet.
7. İbrahim suresi 4. ayet.

Ancak burada şu hususlara dikkat edilmelidir:

1. Mealler, tercüme edenlerin anlayış, kültür ve düşünce birikimlerini yansıtması açısından Kur'an'ın kendisi olarak ele alınmamalıdır. Mealler Kur'an'ın birer açıklamasıdır.

2. Yalnızca meallerden hareket ederek Kur'an'dan hükümler çıkarılmamalıdır.

3. Mealler, Kur'an'ı tercüme edenlerin anlayışlarını yansıtması açısından kişisel yorumlar olarak değerlendirilmelidir.

4. Meallerden, Kur'an'ın genel mahiyetiyle ilgili bilgiler verdiğinin bilinciyle faydalanılmalıdır.

Bunu örneklerle şöyle değerlendirebiliriz;

1- De ki; "O, Allah'tır, bir tektir.
2- Allah, Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)
3- O'ndan çocuk olmamıştır. (Kimsenin babası değildir) Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir)
4- Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir.

İhlas suresi

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları Meali

1- De ki; "O, Tek Allah'tır.
2- Allah, Öncesiz ve Sonrasız, Bütün Evrenin Asıl Sebebidir.
3- O doğurmamış ve doğrulmamıştır
4- ve hiçbir şey O'na denk tutulamaz.

İhlas Suresi

Muhammed Esed'in Meali

Kur'an'ın tefsiri ile kastedilen ise, Kur'an'ın daha geniş bir şekilde açıklanmasıdır. Tefsir yapan kişilere ise müfessir denir. Peygamber Efendimiz (sav) de onun ilk müfessiridir. Çünkü Kur'an'ı, Hz. Peygamberden (sav) ayrı düşünmek mümkün değildir. Kendisine Kur'an indirilen zat, onu en iyi anlayan ve açıklayandır.

Hz. Peygamber'in (sav) Kur'an'ı açıklaması ile ilgili olarak şu örnek verilebilir:

Oruç farz kılındığında, imsak ile ilgili olarak **"Fecirde beyaz iplik, siyah iplikten ayırt edilinceye kadar yiyin için"**[8] ayeti nazil olmuştu. Sahabilerden Adiy İbnu Hatim isimli biri, Peygamberimize (sav) "Ey Allah'ın peygamberi! Beyaz ipliğin siyah iplikten ayırt edilmesi ne demektir? Bu gerçekten iki iplik midir? diye sordu. Peygamber Efendimiz (sav) de cevaben ayette ifade edilen siyah iplik ile gecenin karanlığı; beyaz iplik ile de günün aydınlığının kastedildiğini söylemiştir.[9]

Hz. Peygamber'in (sav) namazın kılınışı, haccın yapılışı, zekâtın verilişi, orucun tutuluşuyla ilgili yaptığı açıklamalar da Kur'an'ın tefsiri niteliğindedir. İşte bu açıklamaları dikkate almayan birinin Kur'an'dan istifade etmesi eksik olacaktır.

Elbette tefsir Peygamber Efendimizin (sav) dönemi ile sınırlı bir faaliyet değildir. Onun vefatından sonra da tefsir çalışmaları devam edegelmiştir. Bu açıdan tefsir faaliyetleri, her çağın kendine has so-

8. Bakara suresi 187. ayet.
9. Buhari Tefsir 28.

runlarına karşı Kur’an’ın yeniden değerlendirilmesi şeklinde düşünülmelidir. Bu hususu M. Akif Ersoy şu şekilde dile getirmektedir;

“Doğrudan doğruya Kur’an’dan alıp ilhamı,

Asrın idrakine söyletmeliyiz İslam’ı”

Tefsirlerde Dikkat Edilecek Hususlar

1. Kur’an’ın genel inanç esaslarına ve genel ahlak ilkelerine aykırı olan yorumlardan kaçınılmalıdır.
2. Hz. Peygamber’in (sav) uygulama esaslarını göz ardı eden anlayışlardan uzak durulmalıdır.

Mealler nasıl ki Kur’an’ın kendisi değilse, tefsirler de Kur’an’ın kendisi değildir. Tefsirler, onu yazan müfessirin Kur’an’dan anladıklarından ibarettir. Tefsirleri topluma ışık tutan Kur’an açıklamaları şeklinde değerlendirmek ve bu anlayışla onlardan istifade etmek gerekmektedir.

II. KUR’AN’IN MESAJINI ANLIYORUM

1-Kur’an’da İnsan ve Toplum: Hz. İsa ve Toplumu

Hz. Meryem’in Müjdesi

Hz. İsa (a.s.), Kur’an-ı Kerim’de kendisinden Meryem oğlu İsa veya Mesîh olarak bahsedilen, İncil verilen ve İsrailoğullarına gönderilen peygamberdir. İsa (a.s.), mucize olarak babasız dünyaya gelmiştir.

Hz. İsa (a.s.)’ın annesi Meryem, Kur’an-ı Kerim’de övgüyle bahsedilen İmran ailesindendir. Kudüs’te yaşayan bu aile sağlam bir inanca ve temiz bir ahlâka sahipti. İmran’ın eşi Hanne ile Hz. Zekeriyya (a.s.)’ın eşi Elisa iki kız kardeştiler. Hanne Vâlidemiz, kızı Meryem’e hâmile iken kocası İmran vefât etmişti.

Sâliha bir hanım olan Hanne vâlidemiz doğacak yavrusunu dünyaya gelmeden önce Allah’a adamıştı. Kur’an-ı Kerim onun adanmışlığını ve dünyaya gelişini şöyle anlatır:

“İmrân’ın karısı şöyle demişti: “Rabbim! Karnımdakini sadece sana hizmet etmek üzere sana adadım. Adağımı kabul buyur. Şüphesiz niyazımı hakkıyla işiten ve niyetimi bilen sensin” dedi.[10]

Bir kız çocuğu dünyaya getiren Hz. Hanne: **“ (Rabbim!) … Ona Meryem adını verdim. Kovulmuş şeytana karşı onu ve soyunu senin korumanı diliyorum”** diye dua etti.[11] O dönemde Allah’ın dinine hizmet için adanan çocuklar Mabed (Beyt-i Makdis)’te kalır ve orada yetiştirilirdi. Hz. Meryem’in doğumuyla onunla kimin ilgileneceğine dair anlaşmazlık çıkınca bir kur’a çekildi ve kur’a sonucunda Hz. Zekeriyya (a.s.) çıktı. Onun velisi artık Hz. Zekeriyya idi ve onun sorumluluğunu üzerine alacaktı. Zaten, Zekeriyya peygamberin eşi de Hz. Meryem’in teyzesi olurdu.

10. Al-i İmran suresi, 35. ayet.
11. Al-i İmran suresi, 36. ayet.

Hz. Meryem için Beyt-i Makdis'te, doğu tarafta "Mihrap" adı verilen özel bir bölme tahsis edildi. Çocukluk çağından itibaren kendisi orada kalır Allah'a ibadette bulunurdu. Allah'ın lütuf ve yardımına mazhar oluyordu. Bu ikramlardan biri Kur'an'da anlatılır: **"Rabbi onu güzel bir kabulle karşıladı, güzel bir bitki gibi yetiştirdi; onu Zekeriya'nın himayesine bıraktı. Zekeriya mabedde onun yanına her girişinde, yanında bir yiyecek bulurdu. «Ey Meryem! Bu sana nereden geldi?" demiş, o da: Bu, Allah'ın katındandır» cevabını vermişti. Doğrusu Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır."**[12]

BİLGİ KUTUSU

Beyt-i Makdis: Üç ilâhî dinde de önemli bir yere sahip olan ve kutsal sayılan Kudüs şehridir. Beyt-i Makdis başlangıçta mâbedi ifade ederken zamanla şehrin tamamı için kullanılmış, mâbedin alanı ise "harem" diye adlandırılmıştır. Beyt-i Makdis "mâbed şehri" diye tercüme edilebilir.

(DİA, cilt: 26; sayfa: 324)

Hz. Meryem, temiz bir ahlâka sahip olarak yetişiyordu. Melekler gelip kendisini tebrik ediyor, Allah'ın lütuf ve ikramlarını ona hatırlatıyorlardı: **"Hani melekler demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni seçti; seni tertemiz yarattı ve seni bütün dünya kadınlarından üstün eyledi. Ey Meryem! Rabbine gönülden boyun eğ, secde et, rüku' edenlerle birlikte rüku' et."**[13]

Hz. Meryem'e ileride dünyaya getireceği bir mübarek çocuğu müjdeliyorlardı: **"Melekler demişlerdi ki: Ey Meryem! Allah sana kendisinden bir Kelime'yi müjdeliyor. Adı Meryem oğlu İsa'dır. Mesîh'tir; dünyada da, ahirette de itibarlı ve Allah'ın kendisine yakın kıldıklarındandır. O, sâlihlerden olacak, beşikte iken ve yetişkinlik halindeyken insanlara konuşacaktır."** Meryem: **"Rabbim! Bana bir erkek eli değmediği halde nasıl çocuğum olur? dedi.** Allah şöyle buyurdu: **İşte böyledir, Allah dilediğini yaratır. Bir işe hükmedince ona sadece "Ol!" der; o da oluverir."**[14]

"Ol denince olur." Yasin Suresi, 82.ayet

Bir gün, Beyt-i Makdis'in doğu tarafında kendisi için tahsis edilen özel yerde bulunduğu bir sırada Melek Cebrail (a.s.), Hz. Meryem'e göründü ve aralarında şu konuşma geçti:

Cebrail (a.s.): **"Ben, yalnızca, sana tertemiz bir erkek çocuk bağışlamam için Rabbinin gönderdiği bir elçiyim"** dedi.

12. Al-i İmran suresi, 37. ayet.
13. Al-i İmran suresi, 42-43. ayetler.
14. Al-i İmran suresi, 45-47. ayetler.

Hz. Meryem: **“Bana hiç bir insan eli değmediği gibi, iffetsiz biri de olmadığım halde benim nasıl çocuğum olabilir ki?”** dedi. Bunun üzerine Melek Cebrail şöyle cevap verdi:

“Bu böyledir, çünkü Rabbin: ‘Bu bana kolaydır, onu insanlar için bir mucize ve katımızdan da bir rahmet kılacağız; hem bu önceden kararlaştırılmış bir iştir’ buyurdu.”[15]

Cebrail (a.s.) Hz. İsa’nın özelliklerini de müjdelemişti:

“Allah ona yazmayı, hikmeti, Tevrat’ı, İncil’i öğretecek. O, İsrailoğullarına bir elçi olacak (ve onlara şöyle diyecek:) Size Rabbinizden bir mucize getirdim. Ben size çamurdan kuş gibi bir şey yapar, ona üflerim ve Allah’ın izni ile o kuş oluverir. Yine Allah’ın izni ile körü ve alacalıyı iyileştirir, ölüleri diriltirim. Ayrıca evlerinizde ne yiyip neyi biriktirdiğinizi de size haber veririm. Eğer inanan kimseler iseniz, bunda sizin için bir ibret vardır.”[16]

Artık hüküm verilmişti. Allah’ın takdiri gerçekleşecekti. Her şeyi yoktan var eden Allah’ın güç ve kuvvetinin üstünlüğü ortaya çıkacaktı. Çünkü kâinattaki kanunları belirleyen Allah Teâlâ, bu kanunların dışında da her şeyi yaratabilirdi. O’nun için sadece “ol!” demek yeterliydi. Kur’an’ın ifadesi ile: **“Allah’ın katında İsa’nın durumu kendisini topraktan yaratıp sonra “ol!” demesiyle olmuş olan Adem’in durumu gibidir. Gerçek Rabb’indendir, o halde şüphelenenlerden olma!”**[17]

Bunlar tabiat kanunlarının dışındaki olaylardı. Hz. Adem’i anasız ve babasız yaratan, büyük bir kayanın içinden Salih (a.s.)’ın devesini çıkaran, Hz. İbrahim’i ateşin içinde yakmayan, Hz. Mûsâ’nın âsâsını ejderhâya çeviren, âsâsını vurduğunda denizin ortasından yol açan Yüce Rabbimiz şimdi de Hz. İsa’nın babasız dünyaya gelmesini takdir etmişti.

Doğadaki kanunların dışında bir olayın gerçekleşemeyeceğine inananlar için Hz. İsa’nın hayatı bir ibrettir. Babasız dünyaya gelmesi, beşikte iken konuşması ve Allah katına yükseltilmesi gibi olaylar, her şeyi kapsayan ve üstün olan ilâhî kudretin varlığını ortaya koymaktadır. Allah’ın bilgisi ve iradesi dışında gerçekleşen bir şey yoktur. Fiziki kanunlar çerçevesinde gerçekleşen hususlar da yine O’nun iradesi ve ilmi ile olmaktadır. Çünkü “insana bilmediğini öğreten O’dur.”[18]

Hz. İsa’nın Dünyaya Gelişi

Allah’ın dilemesi ve yaratması ile Hz. İsa’ya hamile kalan Hz. Meryem artık babasız bir çocuk dünyaya getirecekti. Halktan uzak ve tenha bir yere çekilen Hz. Meryem’i bir gün doğum sancısı sardı. Kuru bir hurma ağacına yaslanmaya mecbur oldu ve üzüntü içerisinde: **“Keşke ben bundan önce ölmüş olsaydım da unutulup gitseydim”**[19] dedi.

Bu esnada doğum yapmış Hz. İsa dünyaya gelmişti. Birden bir sesle irkildi: **“Sakın üzülme! Rabbin senin yanı başında bir su arkı vücuda getirmiştir. Hurma dalını kendine doğru silkele ki, üzerine**

15. Meryem suresi, 19-21. ayetler.
16. Al-i İmran suresi, 48-49. ayetler.
17. Al-i İmran suresi, 59-60. ayetler.
18. Alak suresi, 5. ayet.
19. Meryem suresi, 23. ayet.

Hurma Ağacı

taze, olgun hurma dökülsün. Ye, iç! Gözün aydın olsun! Eğer insanlardan birini görürsen de ki: "Ben, çok merhametli olan Allah'a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanlakonuşmayacağım.[20]

Hazreti Meryem bir süre sonra kucağına aldığı oğlu İsa ile birlikte halkın arasına geldi. Onu kucağında bir çocuk ile görenler şaşırmışlardı: **"Ey Meryem! Hakikaten sen iğrenç bir şey yaptın!"**[21] dediler ve tepki gösterdiler. Sonra da annesinin ve babasının kötü bir insan olmadığını belirttiler.[22] Bunun üzerine Hazreti Meryem, çocuğu göstererek, onunla konuşmalarını istedi. Onlar, beşikteki çocukla konuşulmayacağını söylediklerinde de çocuk, Allah'ın bir mucizesi olarak dile geldi ve şöyle dedi:

"...Ben Allah'ın kuluyum. O, bana kitabı verdi ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım, Allah, beni mübarek kıldı. Yaşadığım sürece bana namazı ve zekatı emretti. Beni anneme saygılı kıldı, beni asi bir zorba yapmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kabirden kalkacağım gün esenlik banadır... Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse O'na kulluk ediniz. İşte doğru yol budur."[23]

YORUMLAYALIM

Hazreti İsa'nın dünyaya geldiğinde ağzından çıkan ilk sözün
" Ben Allah'ın kuluyum" olmasında bütün insanlık için nasıl bir mesaj olduğunu yorumlayınız.

Hz. İsa'nın Peygamberliği

Hazreti İsa büyüyüp otuz yaşına geldiğinde, Allah tarafından çeşitli mucizeler verildi ve Peygamberlikle görevlendirildi. Kendisine kutsal kitap olarak İncil indirildi. O, kendinden önce gelmiş olan Tevrat'ı doğruladı ve İsrailoğullarını Allah'ın emirlerine uymaya çağırdı. O, çağrısını şöyle ilan etti: **"Benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri de helâl kılmam için gönderildim. Size Rabbinizden bir mucize getirdim. O halde Allah'tan korkun, bana da itaat edin. Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Öyle ise O'na kulluk edin. İşte bu doğru yoldur."**[24]

Allah Teâlâ peygamberlik ve vahiy ile şereflendirdiği Hz. İsa'yı Rûhu'l-Kuds (Cebrail) ile destekledi. Apaçık mucizelerle onu kuvvetlendirdi. Allah, onun eliyle doktorların tedavi edemediği hastalara şifalar verdi. O, dilsiz, kör, sağır ve alaca hastalığına yakalananlara Allah'ın izniyle şifa veriyordu. Yine Allah'ın izniyle ölüleri diriltiyor, çamurdan yapılan kuş heykellerine üfleyince canlanıp uçuyorlardı. İnsanların yedikleri ve içtiklerini biliyor, evlerde saklanan şeyleri haber veriyordu.[25]

20. Meryem suresi, 24-26. ayetler.
21. Meryem suresi, 27. ayet.
22. Meryem suresi, 28. ayet.
23. Meryem suresi, 30-36. ayetler.
24. Al-i İmran suresi, 50-51. ayetler.
25. Maide suresi, 110. ayet.

Bütün bunlar, Tevrat'ta haberleri anlatılan peygamberlerin mucizelerini de doğruluyordu. Hz. İsa, Allah'ın gönderdiği Hak Din'in ölçülerinden uzaklaşan Yahudileri dinin özüne davet ediyor, helal ve haramlardaki aşırılıklarını düzeltmeye çalışıyordu. Çünkü onlar, Tevrat'ta helal kılınanı haram, haram kılınanı da helal kılmışlar, dinin özünden uzaklaşmışlardı.

İsa (a.s.), fakirlerle oturur, onlarla yer içerdi. Zayıf ve güçsüz kimselere yardımcı olur, onlara şefkat ve merhamet gösterirdi. Yahudileri de kibirden uzak durmaya, sevgiye ve insanlığa merhamete, saygıya ve fakirlere yardım elini uzatmaya davet ediyordu.

"Komşusu açken tok yatan bizden değildir." Hz. Muhammed (sav)

Hz. İsa'dan önceki peygamberlerin başına gelenlerin aynısı onun başına da gelmişti. Halkın ileri gelenleri ve zenginleri ona inanmadılar. Ona iman etmeyi kendileri için aşağılık kabul ediyorlar, makam ve mevkilerinden olacaklarından korkuyorlardı. Onun anlattıkları nefislerine ağır geliyordu. Sonunda, inkar etmekte ısrarcı olan ve kibirlenen Yahudiler, Hz. İsa'ya karşı düşmanlıkta birleştiler. Ona çeşitli iftiralar atıp suçlamalarda bulundular. Hz. Meryem'e iftira attılar. Hz. İsa'nın öğütlerinin tersine hareket ettiler.

Hz. İsa, bütün çabalarına rağmen onların inat edip inanmayacaklarını hissedince: **"Allah yolunda bana yardımcı olacaklar kimlerdir? dedi. Havârîler: Biz, Allah yolunun yardımcılarıyız; Allah'a inandık, şahit ol ki bizler Müslümanlarız"** cevabını verdiler.[26]

Kendilerine "Havârîler" denilen bu az sayıdaki mü'minler: **"Rabbimiz! İndirdiğine inandık ve Peygamber'e uyduk. Şimdi bizi birliğini ve peygamberlerini tasdik eden şahitlerden yaz"**[27] diyerek kendilerine lütfedilen ilham ile inandıklarını belirttiler ve şahitliklerinin kabul edilmesini istediler. Ona inanan Havarîler, ellerinin emeği ile geçinen, fakir ve mütevazi kimselerdi.

Hz. İsa, zamanının çoğunu dine davet için seyahatle geçirirdi. İsrailoğullarını bıkmadan ve usanmadan Rabbine davet ediyor, bu uğurda birçok zorluğa katlanıyordu. Açlık ve imkânsızlıklar içerisinde yolculuklar yapıyordu.

YORUMLAYALIM

Aşağıdaki ayet-i kerime mealini dikkatle okuyunuz ve güncel değerler çıkarınız.

"Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun. Nitekim Meryem oğlu İsa havârîlere: 'Allah'a (giden yolda) benim yardımcılarım kimdir?' demişti. Havârîler de: 'Allah (yolunun) yardımcıları biziz' demişlerdi. İsrailoğullarından bir zümre inanmış, bir zümre de inkâr etmişti. Nihayet biz inananları, düşmanlarına karşı destekledik. Böylece üstün geldiler."

(Saf Sûresi, 14. ayet.)

26. Al-i İmran suresi, 52. ayet.
27. Al-i İmran suresi, 53. ayet.

Gökten İnen Sofra

Bir defasında Havâriler, Hz. İsa (a.s.)'den mûcize istediler ve **"Ey Meryem oğlu İsa, Rabbin bize gökten, donatılmış bir sofra indirebilir mi?"** dediler. Bunun üzerine Hz. İsa (a.s.) **"Înanıyorsanız Allah'a karşı gelmekten sakının"** cevabını verdi. İmanlarında samimi olduklarını belirten Havâriler:

"Ondan yiyelim, kalplerimiz mutmain olsun, bize doğru söylediğini (kesin olarak) bilelim ve ona gözleriyle görmüş şahitler olalım istiyoruz" dediler. Bunun üzerine Hz. İsa, Allah'a dua ederek **"Ey Rabbimiz! Bize gökten bir sofra indir ki, bizim için, geçmiş ve geleceklerimiz için bayram ve senden bir âyet (mucize) olsun. Bizi rızıklandır; zaten sen, rızık verenlerin en hayırlısısın."** diye dua etti. Hz. İsa (a.s.)'ın bu duasını Allah Teâlâ kabul etti ve şöyle buyurdu:

"Ben onu (sofrayı) size şüphesiz indireceğim; ama bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, kâinatta hiç bir kimseye etmediğim azabı ona edeceğim!"[28]

NOT EDELİM

Bütün peygamberler ümmetlerinden gayba iman etmelerini isterler. Mûcizeler, sadece Allah Teâlâ'nın peygamberleri vasıtasıyla gösterdiği delillerdir. Mûcize ortaya çıktıktan sonra onu inkar etmek azabın gelmesine sebep olur. Bu nedenle Hz. İsa (a.s.) mucize isteyenler için endişelenmiş, sofra indikten sonra inanmayanlar için başlarına gelecek kötü neticeden dolayı onları uyarmıştı. Onun için de "Eğer inanıyorsanız, Allah'tan sakının" diyerek mucize istemelerinde ısrarları olmamaları konusunda kendilerini uyardı.

Peygamberlik Mücadelesi

İsrailoğulları, Hazreti İsa'nın ve havarilerin çalışmalarını engellemek ve ona inananların çoğalmasını önlemek için tedbirler almaya başladılar. Hz. İsa'dan kurtulmak için onu Roma Valisine şikayet ettiler: "Bu kişi devletimizi yıkmak istiyor, dinimizi de terk etmiştir. Gençleri bizden uzaklaştırıyor. Birliğimizi parçaladı, aramızda fitne çıkardı. Akıllarımızla alay ediyor, kalbimizi meşgul ediyor. Bu genç aynı zamanda Roma Devleti için de bir tehlikedir. O, devletin yasalarına karşı geliyor, büyüklerimize gereken hürmeti göstermiyor. Eğer yol açtığı kötülükler önlenmezse daha da güçlenecektir." Bu ve benzeri konuşmalarla Yahudiler, Romalı yöneticileri yanlış yönlendiriyorlardı. Yahudiler dînî meselelerine karışmamak gibi bir siyaseti benimseyen yöneticilerini aldatıyor, meselenin dini değil tamamen siyâsî olduğunu, Roma İmparatorluğunu tehdit ettiğini ileri sürüyorlardı.[29]

Kendileri putperest olan Romalı yöneticilerin Yahudiler'in Hz. İsa'ya niçin düşmanlık beslediklerini anlamaları güçtü. Günden güne büyüyen ve ülke gündemini meşgul edecek olan bu meseleden

28. Maide suresi, 112-115. ayetler.
29. Kasasu'n-Nebiyyîn, Ebu'l-Hasan en-Nedvî, Ravza Yayınları, İstanbul, 2004, s. 363-364.

kurtulmak putperestlerin de işine geliyordu. Sonuçta karar verildi. Hz. İsa (a.s.) idam edilecekti. Yahudiler gizli emellerine ulaşmışlardı. Fakat Allah Teâlâ onların tuzaklarını boşa çıkarmıştı:

"(Yahudiler) tuzak kurdular; Allah da onların tuzaklarını bozdu. Allah, tuzak kuranların hayırlısıdır."[30] Hazreti İsa'yı onların elinden kurtardı. Yahûdiler ise, Hazreti İsa zannederek, ona benzeyen başka birini yakalayıp çarmıha gerdiler. "Meryemoğlu İsa'yı öldürdük." dediler. Halbuki onlar, İsa Peygamberi değil başka birini öldürmüşlerdi. Hazreti İsa'yı Allah kendi katına yükseltmişti. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır:

"Bir de inkar etmelerinden, Meryem'in üzerine büyük bir iftira atmalarından ve 'Allah elçisi Meryemoğlu İsa'yı öldürdük' demelerinden dolayı (Yahudileri lanetledik). Halbuki onu ne öldürdüler, ne de astılar; fakat (öldürdükleri) onlara İsa gibi gösterildi. Onun hakkında ihtilafa düşenler bundan dolayı tam bir kararsızlık içindedirler, bu hususta zanna uymak dışında hiçbir (sağlam) bilgileri yoktur ve kesin olarak onu öldürmediler. Bilakis Allah, onu (İsa'yı) kendi katına yükseltmiştir. Allah izzet ve hikmet sahibidir."[31]

O, peygamberlik vazifesini yerine getirmiş; Allah'a kulluğa ve tevhide insanları davet etmişti. Mucize ve çileler içerisinde geçen hayatı boyunca Allah yoluna insanları davet etmekten bir an bile geri durmamıştı.

Hz. İsa'nın peygamber olarak geldiği sırada iki büyük toplum vardı. Bunlar Yahûdi ve Rum toplumlarıydı. Her ikisi de katı, kaba, sevgisiz ve merhametsiz topluluklar halindeydi. İsa aleyhisselâm, kendisine uyanlara şefkat, merhamet, yumuşaklık, alçak gönüllülük ve insan sevgisi gibi yüce duyguları telkin etmekteydi. Çünkü bu duygulardan yoksun olan fertler ve onların oluşturduğu cemiyetler, zulüm, işkence ve kaba kuvvetin hâkim olduğu bir yapı arz eder. Böyle toplumlarda insani düşünce ve duygular, güzel davranışlar, hayır ve iyilikler ortadan kalkar.[32]

DÜŞÜNELİM

Hz. İsa'nın doğumu gibi hayatı da hayret verici olmuştur. Tabiat kanunlarını aşan bu hâdiseler Allah'ın güç ve kuvvetini göstermekteydi. Allah'ın kudret ve kuvvetini, her işinde bir hikmeti olduğunu göstermesi bakımından Hazreti İsa'nın hayatında da alınacak çok dersler vardır. Babasız dünyaya gelmesi bunun en açık misalidir.

İsa aleyhisselam'ın en bariz vasfı dünyanın nefsani arzularından vazgeçip ruhani bir hayat yaşaması ve bu sayede meleke haline gelen güzel ahlâkı, merhameti ve kardeşliği yaymasıydı. Yine Allah için sevmek ve Allah için buğzetmek O'nun en bariz vasfıydı.

Hazreti İsa'nın hastaları Allah'ın izniyle iyileştirmesi tıp ilmine ve tedaviye bir teşviktir. Yanında kendisine destek verecek Havârîler'in olması Hak davayı anlatan insanların birbirlerine destek vermeleri ve organizeli olarak çalışmaları açısından önemlidir.

30. Al-i İmran suresi, 54. ayet.
31. Nisa suresi, 156-158. ayetler.
32. Peygamberimizden Hayat Ölçüleri Riyazu's-Sâlihîn Tercüme ve Şerhi; Kandemir, M. Yaşar, Çakan, İ. Lütfi, Küçük, Raşit; Erkam Yayınları, İstanbul, 1997, C. 1, s. 530-531.

İşte böyle bir zeminde insanlara saadet yollarını göstermek için gelen Hz. İsa (a.s.) üzerine düşen gayreti göstermiş fakat ona pek az insan inanmıştı. Hz. İsa (a.s.), kendinden sonra gelecek gerçek kurtarıcıyı müjdeleyerek dünyadan ayrıldı. Onun müjdelediği, Peygamber Efendimiz'den (sav) başkası değildi. Kur'an-ı Kerim bu müjdeyi şöyle haber verir:

"Hatırla ki, Meryem oğlu İsa: 'Ey İsrailoğulları! Ben size Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi de müjdeleyici olarak geldim' demişti. Fakat o, kendilerine açık deliller getirince 'Bu apaçık bir büyüdür' dediler."[33]

Hz. İsa Sonrası Toplum

Bütün peygamberler gibi Hz. İsa (a.s.) da insanları bir ve tek olan Allah'a ibadete çağırmıştı. Onun daveti her tür karışıklıktan uzaktı. Fakat Hz. İsa (a.s.)'dan sonra insanlar onu ilahlık noktasına çıkaracak kadar övdüler. İsa peygamberin böyle bir şeyi istemeyeceğini Kur'an-ı Kerim şöyle anlatır:

"Hiçbir insanın, Allah'ın kendisine Kitap, hikmet ve peygamberlik vermesinden sonra (kalkıp) insanlara: Allah'ı bırakıp bana kul olun! demesi mümkün değildir. Bilakis (şöyle demesi gerekir): Okutmakta ve öğretmekte olduğunuz Kitap uyarınca Rabbe hâlis kullar olunuz. Ve size: Melekleri ve peygamberleri ilâhlar edinin, diye de emretmez. Siz Müslüman olduktan sonra hiç size kâfirliği emredermi?"[34]

Dinlerinde aşırılığa giden insanlar Hz. İsa'yı yücelterek onun hakkında akıl almaz iddialarda bulundular. Kur'an-ı Kerim onların bu iddialarının yanlış olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır: **"Andolsun "Allah, üçün üçüncüsüdür" diyenler de kâfir olmuşlardır. Halbuki bir tek Allah'dan başka hiçbir ilah yoktur. Eğer söyleyegeldiklerinden vazgeçmezlerse, içlerinden kâfir olanlara acı bir azap isabet edecektir.**[35]

"La ilahe illallah - Allah'tan başka ilah yoktur."

Ey ehl-i kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında, gerçekten başkasını söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesîh, ancak Allah'ın rasûlüdür, (o) Allah'ın, Meryem'e ulaştırdığı "kün: ol" kelimesi(nin eseri)dir..."[36]

33. Saf suresi, 6. ayet.
34. Al-i İmran suresi, 79-80. ayetler.
35. Maide suresi, 73. ayet.
36. Nisa suresi, 171. ayet.

"Meryem oğlu Mesih sadece peygamberdir, -ondan önce de peygamberler geçmiştir- onun annesi dosdoğrudur, her ikisi de yemek yerlerdi. Onlara ayetleri nasıl açıkladığımıza bir bak, sonra da bak ki nasıl yüz çeviriyorlar!"[37]

İsrailoğulları, Hz. İsa ve annesi Hz. Meryem hakkında yanlış inançlar edindiler. İsrailoğullarının bu yanlış inançları Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır:

"Allah: Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, "Beni ve annemi, Allah'tan başka iki tanrı bilin" diye sen mi dedin, buyurduğu zaman o: "Hâşâ! Seni tenzih ederim; hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim sen onu şüphesiz bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin, halbuki ben senin zâtında olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin. Ben onlara, ancak bana emrettiğini söyledim: "Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin", dedim. İçlerinde bulunduğum müddetçe onlar üzerine kontrolcü idim. Beni vefat ettirince artık onlar üzerine gözetleyici yalnız sen oldun. Sen her şeyi hakkıyla görensin. Eğer kendilerine azap edersen şüphesiz onlar senin kullarındır (dilediğini yaparsın). Eğer onları bağışlarsan şüphesiz sen izzet ve hikmet sahibisin" dedi. (Bu konuşmalardan sonra) Allah şöyle buyuracaktır: **"Bu, doğrulara, doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara, içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük kurtuluş ve kazanç budur. Göklerin, yerin ve içlerindeki her şeyin mülkiyeti Allah'ındır, O, her şeye güç yetirendir.**[38]

Hz. İsa'dan yıllar sonra özünden birçok şeyi kaybeden din, yeryüzünde yayılmaya başlamıştı. Dünyanın farklı bölgelerine giden bu dinin mensupları kendi inançlarını ve ibadet şekillerini de gittikleri yerlerde öğretme gayreti içerisine giriyorlardı. O dönemde Avrupa'da ve Yunanlılarda putperestlik çok yaygındı. Onlar, ilahlık sıfatlarını birtakım heykellere veriyorlar, bu heykeller için de mabedler inşa ediyorlardı. Rızık tanrısı, merhamet tanrısı, gazap tanrısı gibi birtakım tanrılar edinmişler onlara tapıyorlardı. Romalılar, putperestliğe gömülmüş, hurafelere dalmışlardı. Romalıların hükümdarı büyük Konstantin Hıristiyan olduktan sonra ve onu devletin resmi dînî yaptı. Aradan geçen yıllar içerisinde Hz. İsa'nın öğrettiği dini esaslar değişikliklere uğradı. O'nun tebliğ ettiği basit ve sade olan Tevhid dini yerine baba, oğul ve kutsal ruhun birleşmesinden meydana geldiğine inanmak olan teslis anlayışının da hakim olduğu yeni bir din ortaya çıktı.[39] Hz. isa'ya gönderilen İncil'in aslı tahrif edildi ve aslına uygun olmayan farklı inciller yazıldı.

Maide suresi, 120. ayet.

37. Maide suresi, 75. ayet.
38. Maide suresi, 116-120. ayetler.
39. bkz. Kasasu'n-Nebiyyîn, Ebu'l-Hasan en-Nedvî, s. 381-383.

2- Sureleri Tanıyorum: Mülk ve Nebe Sureleri

Mülk Suresi Hakkında Bilgi

Surenin Kimliği	
Adı:	Mülk Suresi
Ayet Sayısı:	30
Kur'an'daki Yeri:	67. suredir.
İniş Zamanı:	Mekke Dönemi

Surenin İsmi: Adını, birinci ayette geçen ve Allah'ın evren ve tüm varlıklar üzerindeki hâkimiyetini ifade eden "mülk" kelimesinden alır. Sure, "Tebâreke" olarak da adlandırılır.

Surenin İniş Zamanı ve Konusu: Mekke döneminde nazil olmuştur.

Surede, Yüce Allah'ın varlığı ve birliği, evrendeki mutlak egemenliği, hayatın ve ölümün var ediliş gayesi, öldükten sonra dirilme ve kendilerine gelen ilahî uyarıları dikkate almayanların karşılaşacakları kötü son üzerinde durulmaktadır.

Surenin Fazileti: Peygamber Efendimiz'in (sav) Secde ve Mülk surelerini her gece yatmadan önce okuduğu, yolculuk sırasında da bunu ihmal etmediği bildirilmektedir.[40]

Hz. Peygamber (sav), surenin onu okuyanları kabir azabından koruyacağını ifade buyurmuşlardır. Bu sebeple cenazelerin ardından bu surenin okunması yaygınlık kazanmıştır. Bu hadîsi "Sureyi okuyup amel edenlerin, kabir azabını gerektiren günahlardan uzak duracağı ve böylece azaptan kurtulacağı" şeklinde anlamak da mümkündür.[41]

Surenin Açıklaması

30 ayetten oluşan Mülk suresi, iki bölümde incelenebilir.

Birinci Bölüm (1-14. Ayetler):

Bu bölüm, Allah'ın evren ve bütün varlıklar üzerindeki hâkimiyetinden bahseden ayetle başlamaktadır. Ardından, dünya hayatının bir imtihan aracı olduğu bildirilmekte, tabiattaki mükemmel düzene gökyüzünün kusursuz bir şeklide yaratılışı ve yıldızlarla donatılması örnek verilmektedir. Bu mükemmel düzenin işleyişini gözlemleyebilmesi için insana verilen duyulara ve akıl nimetine dikkat çekilmektedir. Sonra da bu imkânları gereği gibi kullanmayan inkârcıların karşılaşacağı acıklı azap haber verilmektedir.

40. Tirmizî, "Fezâilu'l-Kur'an", 9; DİA, C. 31, s. 542.
41. Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 341.

Mülk suresinin 1. ayetinde, **"Hükümranlık elinde olan Allah, yücedir. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir."** buyrularak Allah'ın yüceliği, kudreti ve evrendeki hâkimiyetine dikkat çekilir.

2. ayette, hayatın ve ölümün var ediliş gayesinin insanı imtihan etmek olduğu bildirilir. İnsanın dünyaya geliş amacının hayırlı işler yapmak ve salih ameller işlemek olduğu vurgulanır: **"O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır."**

3-5 ayetlerde, evrenin eksiksiz-kusursuz yaratılışına, mükemmel işleyişine ve düzenine dikkat çekilir. Bu muhteşem varlık düzeninin bir tesadüfle meydana gelmiş olamayacağı ve devam edemeyeceği belirtilir: **"Sonra gözünü tekrar tekrar çevir de bak;** (kusur arayan) **göz** (aradığını bulamadan) **bitkin olarak sana dönecektir."**[42] Sonra da, bunun ancak üstün bir ilim, irade ve kudret sahibinin yaratması ve yönetmesiyle mümkün olduğu bildirilir.[43]

6-12. ayetlerde, bu mükemmel yaratılışla Allah'ın tek tanrı oluşu arasında ilgi kuramayan inkârcıların ahiretteki sıkıntılı durumlarına ve günahlarını pişmanlıkla itiraf etmelerine değinilir.[44] Buna karşılık, Allah'a karşı saygılı olup günah işlemekten korunanların elde edecekleri ödüller açıklanır.

13-14. ayetlerde, Allah'ın gizlisiyle açığıyla her şeyi bildiği, her an her şeyi gördüğü ve denetlediği hatırlatılır: **"Sözünüzü ister gizleyin, ister açıkça söyleyin; unutmayın ki Allah, kalplerdeki** (duygu ve düşünceleri) **hakkıyla bilendir. Yaratan bilmez olur mu? O, bütün inceliklerin farkındadır ve her şeyden haberdardır."**

KONUŞALIM

Yüce Rabb'imizin gizli açık her şeyi bildiğine ve gördüğüne inanmak davranışlarımızı nasıl etkiler? Örnekler veriniz.

BİLGİ KUTUSU

"Sözünüzü ister gizleyin, ister açıkça söyleyin; unutmayın ki Allah, kalplerdeki (duygu ve düşünceleri) hakkıyla bilendir…" meâlindeki 13. âyetin, müşriklerin Hz. Peygamber'in aleyhinde konuşmaları ve birbirlerine, "Muhammed'in tanrısının duyması için gizli konuşun" demeleri üzerine nâzil olduğu bildirilir.

(Vâhidî, Esbâbü'n-Nüzûl, s. 370)

42. Mülk suresi, 4. ayet.
43. Komisyon, Kur'an Yolu, DİB Yayınları, Ankara, 2009, C. 5, s. 343.
44. Komisyon, Dinî Terimler Sözlüğü, MEB Yayınları, Ankara, 2009,s. 258.

İkinci Bölüm (15-30. Ayetler):

Bu bölümde, insanın hizmetine sunulmuş olan yeryüzü nimeti hatırlatılmaktadır. Daha önce bu nimetleri yalanlayan toplumlara verilen cezalardan bahsedilmekte ve Allah'ın azabına kimsenin engel olamayacağı ifade edilmektedir. Rızkın yalnız Allah tarafından verildiğine; göz, kulak ve aklın da O'nun tarafından verilmiş birer nimet olduğuna dikkat çekilmektedir. Kıyametin ne zaman kopacağı bilgisinin sadece Allah katında olduğu vurgulanmakta, hayatın kaynağı olan suyu yaratanın da yalnız Allah olduğu hatırlatılarak sure sona ermektedir.

15. ayette, Cenâb-ı Allah'ın güç ve kudretini gösteren bir başka delil gözler önüne serilir. Yerkürenin yaratılmasının, her türlü nimet ve imkânlarla donatılarak üzerinde yaşanılır hale getirilmesinin, sonsuz bir gücün varlığını ve birliğini gösterdiğine dikkat çekilir:[45] **"Yeryüzünü sizin için kullanışlı hale getiren O'dur. Üzerinde dolaşın ve Allah'ın rızkından yiyip için;** (ama unutmayın ki) **dönüş yalnız Allah'adır."**

16-18. ayetlerde insanlar, kendilerine verilen bu imkânları iyi değerlendirmeleri gerektiği konusunda uyarılır. Bu uyarıları dikkate almadıkları takdirde, başlarına çeşitli felâketlerin gelebileceği haber verilir. Daha önce bu nimetleri yalanlayanların başına gelen toplumsal cezalar hatırlatılır.

19-20. ayetlerde, her gün gördüğümüz için önemini gözden kaçırdığımız, gerçekte ise Allah'ın sanat ve kudretini gösteren bir başka delil hatırlatılır. Bu, yer çekimine rağmen kuşların gökyüzünde kanat çırparak uçması ve süzülmesi olayıdır. Kuşlara uçma yeteneğini veren Allah'tır ve bu harika yetenek Allah'ın rahmetinin bir yansımasıdır. **"Üstlerinde kanatlarını aça kapaya uçan kuşları hiç mi görmediler? Onları** (havada) **Rahmân'dan başkası tutmuyor. Şüphesiz O, her şeyi görmektedir."**[46]

PANO HAZIRLAYALIM

Kuş çeşitleri ve havada uçma teknikleri ile ilgili bir pano hazırlayınız.

PANO HAZIRLAYALIM

Kuşlardan ve onların uçuş tekniklerinden esinlenerek geliştirilen teknolojik buluşlar ile ilgili bir pano hazırlayınız.

21. ayette, rızkı verenin yalnız Allah olduğu hatırlatılır. Rahmetinin yansıması olarak verdiği nimetleri bir an kesivermesi durumunda yeryüzündeki hayatın tamamıyla yok olacağına dikkat çekilir: **"Peki, Allah lütfettiği rızkı kesiverse, kimdir size rızık verecek olan?..".**

45. Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 346.
46. Mülk suresi, 19. ayet.

22. ayette, şeytanlara uyarak bâtıl yollara sapan inkârcı ile hak yolda yürüyen mümin temsilî olarak karşılaştırılır. Bunlardan hangisinin hedefine daha güvenli olarak ve şaşmadan ulaşacağı soru-cevap yöntemiyle anlatılır.

23. ayette, doğduğunda hiçbir bilgiye sahip olmayan insana kulak, göz ve kalp (akıl) gibi bilgi edinme vasıtaları verildiği hatırlatılır. İnsanın en değerli ve ayırt edici özelliğinin gözlem ve düşünme kabiliyeti olduğuna ve bu nimetleri verene şükretmek gerektiğine işaret edilir: **“De ki: Sizi yaratan, size işitme duyusu, gözler ve kalpler veren O’dur. Ne kadar az şükrediyorsunuz!”**

24. ayette, insanoğlunun yeryüzünde yaratılması, türetilmesi ve yayılmasının da Allah’ın sonsuz kudretini gösteren delillerden biri olduğu, buna gücü yeten Allah’ın, öldükten sonra onları tekrar dirilterek huzurunda toplamaya da gücü yeteceği bildirilir.

25-27. ayetlerde Peygamber Efendimiz’den (sav), alay etmek maksadıyla kıyametin ne zaman kopacağını soran inkârcılara şu şekilde cevap vermesi istenir: **“Deki: O** (kıyametin ne zaman kopacağı ile ilgili) **bilgi ancak Allah katındadır. Ben ise sadece açık bir uyarıcıyım.”**[47] Böylece kıyametin kopma zamanıyla ilgili bilginin yalnız Allah tarafından bilindiği açıkça ifade edilir. Sonra da, inkârcıların kıyametin korkunç olaylarını ve ahireti yakından gördüklerinde yüzlerinin kara çıkacağı ve mahcup olacakları bildirilir.

BİLGİ KUTUSU

Müşrikler Hz. Peygamber’in ölümünü istiyor ve bunu açık bir şekilde dile getirmekten de çekinmiyorlardı (bk. Tûr suresi, 30-31. ayetler). Hatta onu öldürmek için tuzak kuruyor (bk. Enfâl suresi, 30. ayet), böylece ondan ve getirdiği dinden kurtulacaklarını sanıyorlardı. İşte bu ayetler onların niyet ve beklentilerine bir cevap olmak üzere inmiştir.

(Komisyon, Kur’an Yolu, C. 5, s. 349)

28. ayette, Hz. Peygamber’in (sav) varlığına son verilmesinin veya ölümünün ertelenmesinin müşrikler için herhangi bir fayda sağlamayacağı, kendilerine verilecek elem verici cezayı önleyecek bir gücün de asla bulunmadığı ifade edilir.

29. ayette, müminlerin inandıkları ve güvendikleri Tanrı’nın esasen müşriklerce de bilinen ve Rahman ismiyle anılan Yüce Allah olduğu hatırlatılır.

30. ayette, hayatın ana unsuru ve en önemli rızık olan su nimetine dikkat çekilir. Yerin derinliklerine çekilmesi halinde, Allah’tan başka yeryüzünde su yaratacak bir gücün bulunmadığına işaret edilir: **“Bir de şunu sor: Suyunuz çekiliverse size yerden kaynayan suyu kim getirebilir?”** Böylece, sonsuz bir kudretin sahibi Yüce Allah’ı bırakıp da bâtıl tanrılara tapmanın yanlışlığı ortaya konur ve inkârcılar gözlerinin önündeki bu nimet ve deliller üzerinde düşünmeye davet edilir.[48]

ARAŞTIRALIM

Yer altı sularının oluşması için gerekli şartları araştırınız.

47. Mülk suresi, 26. ayet.
48. Komisyon, Kur’an Yolu, C. 5, s. 347-349.

Nebe Suresi Hakkında Bilgi

Surenin Kimliği	
Adı:	Nebe Suresi
Ayet Sayısı:	40
Kur'an'daki Yeri:	78. suredir.
İniş Zamanı:	Mekke Dönemi

Surenin İsmi: Adını, ikinci ayette geçen ve 'önemli haber' anlamına gelen "nebe" kelimesinden alır. Sureye ad olan önemli haberin, kıyametin kopması olduğu belirtilir. Sureye meşhur adıyla "Amme Suresi" de denir.[49]

KONUŞALIM

Nebe, "önemli haber" demektir. Burada ise "kıyamet haberi" anlamında kullanılmıştır. Kıyamet gününde evrendeki mevcut kozmik düzenin bozulması, Allah'tan başka var olan her şeyin yok olması, öldükten sonra yeniden dirilme, hesaba çekilme vb. önemli olaylar meydana geleceği için onunla ilgili habere "büyük haber" denilmiştir.

(Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 460.)

Kıyamete "önemli haber" denilmesinin sebepleri üzerinde konuşunuz.

Surenin İniş Zamanı ve Konusu: Mekke döneminin sonlarında nazil olmuştur.

Sûrede ağırlıklı olarak kıyamet, öldükten sonra dirilme, hesap, ceza ve mükâfat konuları ele alınmış, Allah'ın varlık ve kudretini gösteren deliller ile melekler konusuna da yer verilmiştir.[50]

Surenin Açıklaması

40 ayetten oluşan Nebe suresi iki bölümde incelenebilir.

Birinci Bölüm (1-16. Ayetler):

Bu bölüm, inkârcıların kıyametin kopması ile ilgili tartışmalarından bahseden ayetle başlamaktadır. Bunun kesin bir gerçek olduğu belirtilerek, kıyametin kopmasını ve yeni bir yaratılışı imkânsız görenlere Allah'ın eşsiz yaratmasından örnekler verilmektedir. Böylesi eşsiz yaratma gücüne sahip olan Yüce Allah'ın, bu âlemi yok edip yeni bir âlem yaratmaya ve ahireti gerçekleştirmeye de gücünün yeteceği delillerle ortaya konmaktadır.

49. Komisyon, Dinî Terimler Sözlüğü, s. 276.
50. Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 459.

1-5. ayetler, **"**(İnkârcılar) **kendi aralarında neyi tartışıp duruyorlar, üzerinde bir türlü anlaşamadıkları o büyük haberi mi?"**[51] sorusuyla başlar. Ardından onun tartışma kabul etmeyen bir gerçek olduğunu yakında anlayacakları ifade edilir.[52]

6-11. ayetlerde, kıyametin kopmasını ve yeni bir yaratılışı imkânsız görenlere Allah'ın yaratmasındaki eşsizlikle ilgili örnekler verilir. Buna bağlı olarak yeryüzünün insan hayatına elverişli bir şekilde yaratılmasına, onu dengede tutan dağlara, nesillerini devam ettirmeleri için insanların erkekli dişili, çift çift yaratılmasına dikkat çekilir. Gecenin dinlenme ve gündüzün çalışmaya uygun yaratıldığı hatırlatılır.

ARAŞTIRALIM

"Geceyi (sizi örten) bir elbise yaptık."

(Nebe suresi, 10. ayet)

Yukarıdaki ayette gece için benzetmeyi ve uykunun insan sağlığı üzerindeki etkilerini araştırınız.

12-16. ayetlerde, göklerin ve Güneş'in yaratılışından bahsedilir. Çeşit çeşit bitkilerin ve meyve bahçelerinin yaratılışı ve bunların oluşumunu sağlayan yağmur yüklü bulutlara ve bütün bunlardaki hikmetlere dikkat çekilir.[53]

ARAŞTIRALIM

Üstünüze yedi sağlam gök bina ettik.
Alev alev yanan aydınlatıcı ve ısıtıcı bir kandil yarattık.

(Nebe suresi, 12 ve 13. ayetler)

Yukarıdaki ayetlerde geçen "yedi sağlam gök" ve "Alev alev yanan aydınlatıcı ve ısıtıcı bir kandil" ifadelerini günümüzde ulaşılan ilmî bilgiler ışığında nasıl anlayabiliriz? Araştırınız.

İkinci Bölüm (17-40. Ayetler):

Bu bölümde, kıyamet ve ahiretin gerçekleşmesiyle ilgili sahneler anlatılmaktadır. Sura üflenişten, dağların pamuk gibi atılışından bahsedilmektedir. İnkârcılar için hazırlanan cehennemin korkunçlukları ve Allah'a itaat eden müminler için hazırlanan cennetin güzellikleri haber verilmektedir. Sure, inkârcıların pişmanlığını dile getiren ifadelerle son bulmaktadır.

51. Nebe suresi, 1-3. ayetler.
52. Diyanet İşleri Başkanlığı, DİA, TDV Yayınları, İstanbul, 2014, C. 32, s. 470.
53. bk. Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 461; Komisyon, Dinî Terimler Sözlüğü, s. 276-277.

Bundan önceki ayetlerde, Yüce Allah'ın eşsiz kudretini gösteren örnekler verilmiş, kıyametin ve yeniden dirilmenin gerçekleşeceği açıkça ortaya konmuştu. 17-20. ayetlerde, kıyametin kopmasıyla ilgili sahneler yer alır. Dağlar ve gökler örneği verilerek, mevcut evrenin kıyamet anındaki durumu tasvir edilir. Cenab-ı Hakk'ın belirlediği kıyamet zamanı gelip sura üfürüldüğünde insanların bölük bölük Allah'ın huzuruna geleceği haber verilir: **"Şüphesiz hüküm ve ayırma günü belirlenmiş bir vakittir. Bu, sûra üfürüldüğü gün gerçekleşir ve siz bölük bölük** (Allah'a) **gelirsiniz."**[54]

BİLGİ KUTUSU

"Ayırım günü" anlamına gelen "yevmü'l-fasl"dan maksat hakkın batıldan, haklının haksızdan, müminin inkârcıdan ayırt edileceği ve dünyada yapılanların karşılığının verileceği büyük hesap günüdür.
Cenâb-ı Allah'ın belirlediği ve yalnız kendisinin bildiği kıyametin zamanı geldiğinde insanlar ve diğer bütün canlılar bir araya gelecek ve Yüce Allah onların arasında hükmünü verecek, böylece dünyada işlenmiş bütün haksızlıklar karşılığını bulacak, kusursuz adalet gerçekleşecektir. İşte o güne "ayırım günü" veya "hüküm günü" denmesinin sebebi budur.
(Kurtubî, C. 19, s. 173; Komisyon, Kur'an Yolu, C. 5, s. 461.)

21-30. ayetlerde, ahirette Allah'ın huzurunda toplanan insanlar arasında yer alan inkârcıların hesaba çekildikten sonra alacakları ceza haber verilir. Cehennemden ve oradaki çekecekleri korkunç azaptan bahsedilir.

31-36. ayetlerde ise, itaatkâr müminler olan müttakîler için ahirette Rabb'leri tarafından ödül olarak hazırlanan nimetler, lütuf ve ikramlara insanların anlayabileceği bazı temsilî örnekler verilir. Cennetteki huzur ortamı da **"Orada ne bir boş söz işitirler, ne de bir yalan."** ifadeleriyle anlatılır.

37-40. ayetlerde, Allah Teâlâ'nın bütün insanların rabbi olduğu ve ahiret gününün yegâne sahibi olduğu hatırlatılır. İnsanların dünyada seçme özgürlüğüne sahip olduğu, ancak ahirette herkesin dünyada yaptıklarının hesabını vereceği bildirilir. Peygamberler aracılığıyla gönderilen uyarıyı dikkate almayan inkârcıların o gün, **"Keşke toprak olsaydım!"** diyerek pişman olacakları haber verilir.

TARTIŞALIM

Kafirlerin ahirette, "Keşke toprak olsaydım!" temennilerini insanın seçme özgürlüğü ve sorumluluğu açısından nasıl anlamalıyız. Tartışınız.

54. Nebe suresi, 17-18. ayetler.

3- Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum (Araf 151)

Dua, kulun Allah'a yönelişi ve O'ndan yardım dilemesidir. Dua, kulun Allah'ın rahmetini ve affını istemesidir. Nitekim Peygamberimiz de dualarda genelde af ve bağışlanmayı dile getirmiştir. Yüce Allah kendisini merhamet edenlerin en hayırlısı olarak nitelemiştir. Allah'a inanan insanlar da tüm canlılara karşı merhametli ve affedici olmalıdır. Çünkü ancak affetmesini bilenler, affa layık olabilirler.

HZ. MUSA'NIN (a.s.) YAPTIĞI DUA

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ١٥١

"Ey Rabbim, beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine kabul et. Zira sen merhametlilerin en merhametlisisin!"

(A'raf suresi, 151. ayet)

A'raf suresi, 151. Ayetinde dikkat çekilen iki unsur vardır. Birincisi insanın kendisinin ve kardeşinin bağışlanmasını istemesidir. İkincisi ise Allah Teala'nın merhametinin büyük olmasıdır.

Merhamet etmeyen insan, merhametin ve affetmenin güzelliğini bilemez. Affedilmeyi isteyen insanlar ilk önce, affetmesini, merhamet etmesini öğrenmelidir. Peygamberimiz (sav) "*Allah, insanlara merhamet etmeyene rahmette bulunmaz.*"[55] buyurarak bu hususu vurgulamıştır.

Rabbimiz bizlere merhametli olmayı, bağışlamayı, iyilik yapmayı ve bu hususlarda dualarla Allah'tan yardım dilememizi istemektedir. Allah Teala kendisine yöneleni karşılıksız bırakmayacağını bildirmiştir. Bunun için de dualar bizlere umut ışığıdır. Her an kendisini işiten bir Rabbe inanan insan dualarla hayata daha olumlu bakar.

OKUYALIM

"Ey Rabbimiz! Hesap olunacağı gün beni, ana-babamı ve müminleri bağışla!"

İbrahim suresi 41. ayet.

"Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde, iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatli, çok merhametlisin!"

Haşr suresi 10. ayet.

Kur'an'da yer alan duaları incelediğimizde genelde kardeşlik vur-

55. Buhari Tevhid 2.

gusunun yapıldığını görmekteyiz.[56] Çünkü Kur'an tüm insanları, ilk insan Hz. Adem'in çocuklarından dolayı insan kardeş görmektedir.[57] Kardeşliğin, barışın bittiği yerde huzur olmayacaktır.

Netice itibari ile merhamet toplumsal barışın, huzurun sağlanmasında önemli bir husustur. İşte bundan dolayı Rabbimiz, merhamet duygusunu, bencillikten arındırarak, duaya kardeşleri de eklememizi istemektedir.

DUA EDELİM

Hz. Musa'nın duası gibi Allah'tan kendimiz ve diğer insanlar için rahmet istediğimizi ifade eden bir dua da biz edelim.

....

....

....

....

....

....

....

4- Kur'an Kavramları Öğreniyorum: Veli, Adalet, Zulüm, Şefaat

Veli

Kur'an'da yer alan kavramlar incelendiğinde bu kavramların temel karakteristik özelliklerinin toplumu birliğe, beraberliğe, adalete, barışa, kardeşliğe ve yardımlaşmaya sevk ettiği görülecektir. Bu bağlamda Kur'an'da yer alan kavramlardan birisi olan veli kavramı genel anlamda dost, arkadaş, yardımcı, yönetici gibi anlamlara gelir.

"Mümin erkekler ve Mümin kadınlar birbirlerinin velileridir..." (Tevbe Suresi 71. ayet.)

Veli kavramı aynı zamanda Allah'ın en güzel isimlerinden birisidir. Kur'an'da Allah Teala kendisini dost (veli) edinenleri karanlıklardan aydınlığa, kederden sevince, karamsarlıktan huzura çıkaracağını bildirmiştir. Bu hususu Kur'an'da **"Allah, inananların dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır."**[58] ayeti ile ifade edilmiştir. Buna göre kim Allah'ı dost edinirse, o en güzel vekile, yardımcıya sahip olmuştur.

56. A'raf suresi, 151. ayet.
57. Zümer suresi, 6. ayet.
58. Bakara suresi, 257. ayet.

Kur'an'a göre Allah öyle bir dosttur ki bizi ölümden sonra bile yalnız bırakmayacaktır. Yaptığımız iyilikler, güzel davranışlar 'Veli'miz olan Allah'ın yanında asla boşa gitmeyecektir.

Pek çok ayette Allah Teala'nın müminlerin velisi olduğu ifade edilmiştir:

✓ **"İnsanların İbrahim'e en yakın olanı, ona uyanlar, şu Peygamber (Muhammed) ve (ona) iman edenlerdir. Allah müminlerin dostudur."**[59]

✓ **"İşte burada yardım ve dostluk, Hak olan Allah'a mahsustur. Mükâfatı en iyi olan O, en güzel âkıbeti veren yine O'dur."**[60]

✓ **"Sizin dostunuz (veliniz) ancak Allah'tır, Resulüdür, iman edenlerdir; onlar ki Allah'ın emirlerine boyun eğerek namazı kılar, zekâtı verirler."**[61]

Bu ayetlerde Allah'ın, inananların dostu olduğu açıkça belirtilmektedir. Allah, inanan insanların velisi olduğuna göre, inanan insanlar da Allah'ın veli kullarıdır. Yani Allah'ı dost edinen kişi, Allah'ın da dost edindiği kişidir.

Netice itibari ile Allah'a inanan, salih amellerde bulunan, kötülüklerden kaçınan, namazını kılan her müminin Allah'ın veli kulu olduğunu söyleyebiliriz. Aynı zamanda bu özellikleri taşıyan kişiler de dost edinilecek kişilerdir.

Diğer yandan Kur'an'a göre şeytanın adımlarını takip eden, kötülüklere yönelen, kötülüğü alışkanlık haline getiren kim olursa olsun dost edinilmez. Bu husus Kur'an da şöyle belirtilmektedir: **"Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi (bile) veli edinmeyin. Sizden kim onları dost edinirse, işte onlar zalimlerin kendileridir."**[62]

Kur'an açısından değerlendirildiğinde toplumda yaygın olan anlayışın aksine veli kavramı ile özel bazı kişilerin kastedildiğini söylemek doğru değildir. Allah'a inanan, ona karşı takva bilinci ile tutum sergileyen herkes Allah'ın veli kullarındandır.

Adalet

Toplumsal çöküşlerin temelinde haksızlıklar yatmaktadır. Haksızlığın sıradanlaştığı toplumlarda huzursuzluk, kargaşa, anarşi yaygınlaşacaktır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), önceki toplumların yıkılışlarının ve ahlaki çöküşlerinin nedenini güçlülerin ve zenginlerin yaptığı haksızlıklara göz yumulması, fakirlerin ve zayıfların ise cezalandırılması ile açıklamıştır. Bu açıklamadan sora da *"Suçu işleyen kızım Fatıma bile olsa onun da elini keserdim."*[63] diyerek adaletin gerçekleştirilmesi söz konusu olduğunda asla imtiyaz ve kayırmanın olmaması gerektiğini vurgulamıştır.

59. Al-i İmran suresi, 68. ayet.
60. Kehf suresi, 44. ayet.
61. Maide suresi, 55. ayet.
62. Tevbe suresi, 23. ayet.
63. Buhari, Hudud 12.

Adalet, düzenli ve dengeli davranma, her şeyin ve herkesin hakkını verme, haksızlıklardan uzaklaşarak orta yolu tutma, bir şeyi yerli yerine koyma, insaf ve eşitlik anlamlarına gelen bir kavramdır. Geniş kapsamlı bir kavram olan adâletin zıttı ise zulüm ve insafsızlıktır.

Adalet, toplumsal huzurun sağlanmasının teminatıdır. Adalet söz konusu olduğunda en büyük sorunun, adaleti sadece kendimiz için istemiş olmamızdan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Bu, esasen zulmün bir başka çeşididir.

Adalet, bir şeyi yerli yerine koymaktır. O halde hak kimin lehine olursa olsun gerçekleştirilmelidir. Kur'an'da "**Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutan, kendiniz, ana-babanız ve akrabanız aleyhinde de olsa Allah için şahitlik eden kimseler olun. (Haklarında şahitlik ettikleriniz) zengin olsunlar, fakir olsunlar Allah onlara (sizden) daha yakındır. Hislerinize uyup adaletten sapmayın, (şahitliği) eğer, büker (doğru şahitlik etmez), yahut şâhidlik etmekten kaçınırsanız (biliniz ki) Allah yaptıklarınızdan haberdardır.**"[64] ayeti ile her ne olursa olsun adaletten ayrılmamamız gerektiği bildirilmiştir.

İnsanlar adaletin gerçekleştiğine kanaat getirdiklerinde kendi aleyhlerine bile olsa verilen karara boyun eğerler. Yeter ki kişilere veya çeşitli zümrelere özel bir ayrıcalık tanınmamasıdır.

Adalet gerçekleştiği zaman toplum içinde birlik ve beraberlik duygusu artar. Toplumda güven ortamı oluşur. Bu bağlamda Hz. Peygamber'in (sav), adaletli devlet başkanlarıyla ilgili şu sözü dikkate değerdir: *"Adil devlet başkanı ve idareciler mahşer yerinde Allah'ın yüce lütfuna ve himayesine mazhar olacak öncülerdir."*[65]

Adaletli olmak toplumsal birliğin, beraberliğin, huzurun sigortasıdır. Adaletten uzaklaşmış bir toplumda kargaşanın, kaosun olması ise kaçınılmazdır.

Bireysel ve toplumsal açıdan değerlendirildiğinde adaletin farklı görünümlerinin olduğunu söyleyebiliriz:

Allah'a karşı adaletli olmak; Kul olarak yapmamız gerekenleri yerine getirmek, kulluğumuzda adil olduğumuzu gösterir. Yaratılış gayesine uygun hareket etmeyenler, nefislerine zulmetmişlerdir.

64. Nisa suresi, 135. ayet.
65. Buhari, Edep 36.

Topluma karşı adaletli olmak; Burada öncelikle yöneticilerin, halka karşı haksız ve yanlı tutumlar sergilemekten kaçınmaları, herkese karşı adil olmaları kastedilmektedir. Halkın, sorumluluklarını yerine getirmesi, haksız kazançtan ve başkalarına zarar vermekten kaçınması da toplumsal adaletin diğer bir yönüdür.

İnsanlara karşı adaletli olmak; Haksızlığın her türlüsünden kaçınarak, sahip olduğumuz, güç, zenginlik, imtiyaz gibi imkânları çıkarlarımız doğrultusunda ve başkalarının haklarını çiğneyerek kullanmamaktır. Örneğin yalancı şahitlikten, rüşvet ve iltimastan kaçınmak gibi.

Ailede adaletli olmak; Aile içindeki her bireyin sorumluluklarını yerine getirerek, asla bir başkasına baskı ve şiddet uygulamamasıdır.

Hayvanlara karşı adaletli olmak; Güçsüz, zayıf ve korunmasız olan canlılara eziyet etmekten kaçınıp, onları kaldıramayacakları işlere koşmamaktır.

Doğaya karşı adaletli olmak; Doğayı Allah'ın emaneti olarak görüp, onu kirletmekten, çevreye zarar vermekten kaçınmaktır.

Zulüm

Adaletin zıddıdır. Bu nedenle adaletin gerçekleşmediği her yerde zulmün olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Zulüm kavramı sözlükte, güçlü bir kimsenin yasaya veya vicdana aykırı olarak başkasını uğrattığı kötü durum, eziyet, cefa demektir. Dinî anlamdaki manası ise, Allah'a ortak koşma, sapıklık, dalalet, Allah'ın birliğini inkâr etme, büyük günahlardan birini işleme, günahına tövbe etmeme, Allah'ın vahiyle koyduğu ilke ve sınırları tanımamadır.[66]

Kur'an'a göre zülmün nedenlerinden biri insanın kendini yeterli görmesidir. Bu durum **"Gerçek şu ki, insan azar. Kendini kendine yeterli gördüğü için."[67]** Ayeti ile ifade edilmiştir. Buna göre insanın kendini yeterli görüp Allah'a isyan etmesi zulmün ilk ve en önemli adımıdır. Çünkü Allah, bizleri ibadet için yarattığını söylerken, bizler hayatımızı başka amaçlar doğrultusunda kullanmış oluruz.

Kur'an'a göre en büyük zulüm, Allah'a ortak koşmak, yani şirktir.

"Lokman, oğluna öğüt vererek: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür,demişti."[68]

Her şeyi var eden, güç ve kudreti sonsuz olan Allah Teala'ya ortak koşmak insanın yaratılış amacına terstir ve bu bir zulümdür. Zira şirk koşarak insan bir yandan Allah Teala'nın bunca nimetini inkar etmekte diğer yandan da ona denk varlıklar iddiasında bulunarak büyük bir haksızlık yapmış olmaktadır.

66. Komisyon, Dini Terimler Sözlüğü, s. 504.
67. Alak suresi, 6-7. ayetler.
68. Lokman suresi, 13. ayet.

Zulüm diğer bir türü de insanın kendi nefsine zulmetmesidir. İnsan, günaha yöneldiği ve yaratılış gayesinin dışına çıktığı zaman zalim vasfını alır. Ancak yaptığı yanlışın farkına vararak, hatasından dönerse, zulüm girdabından kurtulmuş olur. Bu husus Hz. Adem ile eşinin duasında ifade edilmiştir: **“(Adem ile eşi) dediler ki: Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz.**”[69] Kur’an’a göre Yüce Allah, kullarına asla haksızlık etmez. Onların tövbelerini kabul ederek, onların karanlıklardan aydınlığa çıkmalarını sağlar.

İnsan yaptığı yanlışın farkına vararak, dua, tövbe, af ve bağışlanma dileğiyle gönlüne sinen karanlığı aydınlığa çevirmiş olur. Günah, zulüm ve karanlık; tövbe ise temizlik ve aydınlıktır. İnsan kötülüğün kendisini kuşatmaması için, bu ağırlıktan hemen kurtulmaya çalışmalıdır. Kur’an’da inanan insanların özelliği anlatılırken, yanlışının farkına varınca hemen düzeltmeye çalışması şu şekilde ifade edilmiştir: **“Ve onlar çirkin bir günah işledikleri yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah’ı hatırlayarak hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Allah’tan başka günahları kim bağışlayabilir? Bir de onlar, bile bile, işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmezler.”**[70]

Zulmün bir diğer türü ise toplumsal hayatta yapılan insanlar arası haksızlıklarla ilgilidir. İnsanların güçlerine, otoritelerine güvenerek kendisinden güçsüz olanlara haksızlık yapması, Allah’ın hoşlanmayacağı ve kullarından razı olmayacağı bir davranıştır. Bu tür davranışlar toplumda huzursuzluğa neden olacağından, Yüce Allah bunu yasaklamıştır. Toplumda güvenin sarsılmasına neden olan zulüm, aynı zamanda birlik ve beraberliğin de ortadan kalkmasına neden olacaktır. Güçsüz, zayıf ve kimsesiz kişilere haksızlık yaparak onlara eziyet etmek şeklinde gerçekleştirilen zulüm, toplumun vicdanını yaralayan bir davranıştır. Böyle bir haksızlığa uğrayan kişilerin duası Allah’a en çabuk ulaşan dualardandır. Bu hususta peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur: “*Mazlumun duasından sakınınız. Çünkü onunla Allah arasında perde yoktur”*[71]

Hırsızlık, zina, adam öldürmek gibi eylemler zulüm kapsamında değerlendirilen davranışlardır. Bunlar toplumu ifsat eden ve güveni sarsıcı davranışlardır. İşte bu tür zulümlerden kaçınarak toplumda huzuru tesis edebiliriz.

Zalime karşı sessiz kalmak ise ayrı bir zulümdür. Zalimin zulmüne engellemek için elimizden geleni yapmalı, dua ve yakarışla da Allah’tan yardım istenmelidir.

69. Araf suresi, 23. ayet.
70. Al-i İmran suresi, 135. ayet.
71. Buhari, el-Camius-Sahih, Çağrı Yayınları,İstanbul,1992, Cihad 180.

Şefaat

Şefaat kavramı sözlükte, bir kimsenin bağışlanmasını istemek; birinden başkası adına ricada bulunmak, kusurlarının bağışlanmasını dilemek anlamlarına gelmektedir.[72] Kur'an'da şefaat kavramı ile kastedileni anlayabilmek için ilgili ayetler bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

Örneğin "**Ve öyle bir günden korunun ki, kimse kimsenin yerine bir şey ödeyemez, kimseden şefaat da kabul edilmez, kimseden fidye de alınmaz ve onlara hiçbir yardım da yapılmaz."**[73] ayetinde hiç kimsenin şefaat edemeyeceği ve hiç kimsenin de şefaatten istifade edemeyeceğinden bahsedilirken, **"O gün, Rahmân'ın kendisine izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu kimselerden başkasının şefaati fayda vermez."**[74] ve **"Allah, onların önlerindekini de, arkalarındakini de (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar, Allah'ın hoşnut olduğu kimseden başkasına şefaat etmezler. Hepsi de O'nun korkusundan titrerler."**[75] ayetlerinde şefaatin Allah'ın iznine tabi olduğu bildirilmiştir.

Kur'an'a göre Allah Teala'nın ahirette şefaat etme yetkisi verdiği kişiler olacaktır. Bu kişiler, Allah'ın affetmeyi dilediği kişilere şefaat edebileceklerdir. Bu, Allah'ın iznine tabi olacaktır. Bir başka ifade ile Allah'ın razı olmadığı kişilere peygamberler bile şefaat edemeyecektir. Nitekim **"Göklerde nice melek var ki Allah'ın dileyip razı olduğuna izin vermeden önce onların şefaatleri hiç bir işe yaramaz."**[76] ayetinde bu durum ifade edilmiştir.

Kur'an'ın genel bütünlüğü içinde ele alındığında ise şefaat kavramı ile ilgili olarak şunları söylemek mümkündür:

1-Şefaat vardır.

2-Hem şefaat edecek olanlar hem de şefaat edilecek olanlar Allah'ın razı olduğu kişilerdir.

3-Şefaat etme yetkisi sadece Allah'ın kudretinde ve yetkisindedir.

72. Komisyon, Dini Terimler Sözlüğü, s.421.
73. Bakara suresi, 48. ayet.
74. Taha suresi, 109. ayet.
75. Enbiya suresi, 28. ayet.
76. Necm suresi, 26. ayet.

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru seçeneklerini işaretleyiniz.

1. "İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur'an'ı indirdik." (Nahl suresi, 144. ayet.) ayetinden aşağıdaki yorumlardan hangisine gidemeyiz?

a. Hz. Peygamber (sav) Kur'an-ı Kerimi açıklamakla görevli kılınmıştır.
b. İnsanlar Kur'an-ı Kerim'i düşünüp anlamakla yükümlüdür.
c. İnsanlar Hz. Peygamber'in (sav) Kur'an-ı Kerimi açıklamasını kendilerine örnek almakla yükümlüdür.
d. Hz. Peygamber (sav) Kur'an'ı en iyi anlayan ve anlatandır.
e. Kur'an'ı anlamada insanlar Hz. Peygamber'in (sav) açıklamasına ihtiyaç duymaz.

2. Aşağıdakilerden hangisi meal ve tefsirden yararlanma ilkeleri arasında değildir?

a. Meal ve tefsirler Kur'an'ın kendisi olarak ele alınmamalıdır.
b. Yalnızca meal ve tefsirden hareket ederek Kur'an ve Kur'an'ın emirleri hakkında hükümler çıkarılmamalıdır.
c. Meal ve tefsirlerin Kur'an'ın genel mahiyetiyle ilgili bilgiler verdiğinin bilinciyle onlardan faydalanılmalıdır.
d. Meal ve tefsirler kişisel yorumlar olarak değerlendirilmemelidir.
e. Hz. Peygamber'in (sav) uygulama esaslarını göz ardı eden anlayışlardan uzak durulmalıdır.

3. Aşağıdakilerden hangisi Mülk Suresinde ele alınan konulardan biri değildir?

a. Allah'ın evren üzerindeki hâkimiyetinden bahseder.
b. Tabiattaki mükemmel düzene, gökyüzünün kusursuz bir şeklide yaratılışına ve yıldızlarla donatılmasına örnek vermektedir.
c. Hz. İsa'nın doğumu ve mucizelerinden bahsederek insanların ibret almasını istenmektedir.
d. İnsanın hizmetine sunulmuş olan yeryüzü nimeti hatırlatılmaktadır.
e. Kıyametin ne zaman kopacağı bilgisinin sadece Allah katında olduğu vurgulanmaktadır.

4. Aşağıdakilerden hangisi Nebe Suresi için doğrudur?

a. Çoğunlukla kıyamet ilgili bilgiler yer alır.
b. Çoğunlukla namaz ile ilgili bilgiler yer alır.
c. Çoğunlukla hac ile ilgili bilgiler yer alır.
d. Çoğunlukla melekler ile ilgili bilgiler yer alır.
e. Çoğunlukla zekat ile ilgili bilgiler yer alır.

5. Aşağıdakilerden hangisi A'raf Suresi 151. ayetteki dua ile eşleşmektedir?

a. "Ey Rabbimiz! Hesap olunacağı gün beni, ana-babamı ve müminleri bağışla!" (İbrahim suresi, 41. ayet.)
b. "Ey Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğu ile beraber bulundurma." (A'raf suresi, 47. ayet.)
c. "Rabbim bana iyilerden olacak bir çocuk ver." (Saffat suresi, 100. ayet.)
d. "Benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm tüm varlıkların Rabbi olan Allah içindir." (Enam suresi, 162. ayet.)
e. "Rabbim benim ilmimi artır." (Taha suresi, 114. ayet.)

B. Aşağıdaki bilgilerin yanındaki kutucuğa doğru ise (D) işaretini yanlış ise (Y)işaretini koyunuz.

1. (….) Hz. İsa'nın gönderildiği toplum inkarcı bir toplumdu. Diğer peygamberler gibi Hz. İsa'nın peygamberliğini de inkar ettiler.
2. (….) Hz. İsa Roma Devleti için bir tehdit olarak görülmemişti.
3. (….) Hz. İsa'nın mucizelerini gören İsrailoğulları onun peygamberliğine inanmıştı.
4. (….) Hz. İsa sonrasında toplumu onu ve annesi Hz. Meryem'i ilah kabul etmiştir.

C. Aşağıdaki kavramlar ve tanımlarını eşleştiriniz

Her şeyin ve herkesin hakkını verme, haksızlıklardan uzaklaşarak orta yolu tutma.

Bir kimsenin bağışlanmasını istemek, dua ve niyazda bulunmak.

Dost, arkadaş, yardımcı, yönetici.

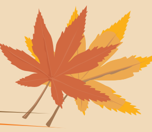
Hak yemek, eziyet, işkence ve baskı kullanmak, adaletsizlik yapmak, haddi aşmak, söz ve fiilde aşırı gitmek.

2. ÜNİTE
KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

Hazırlık Çalışmaları

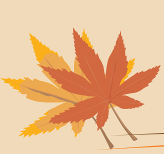
1. Bir tecvit kitabından sakin mim'in okunuş şekilleri, kalkale, ra'nın hükümleri, lafzatullahtaki lam harfinin okunuşu, sekte, vakıf, ibtida, vasıl ve işaretlerini bulunuz.
2. Kur'an-ı Kerim'de secde ayeti okunduğu zaman ne yaptıklarını aile bireylerinizle ve çevrenizle konuşunuz.
3. Aile bireylerinizle kadir suresini özellikle ne zaman okuduklarını konuşunuz.

اِنَّ الَّذٖى فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَٓادُّكَ اِلٰى مَعَادٍ قُلْ رَبّٖٓى
اَعْلَمُ مَنْ جَٓاءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا
كُنْتَ تَرْجُٓوا اَنْ يُلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتَابُ اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ ظَهٖيرًا لِلْكَافِرٖينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيَاتِ
اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكٖينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

AÇIKLAYALIM - UYGULAYALIM

Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü, CD, mp3 veya öğretmeninizden dinleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını açıkladıktan sonra, harfleri mahreçlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuyunuz.

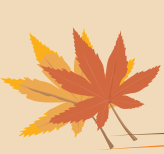

قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫تيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ عِنْدٖيؕ اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ
اَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهٖ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَاَكْثَرُ
جَمْعاًؕ وَلَا يُسْـَٔلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلٰى
قَوْمِهٖ فٖي زٖينَتِهٖؕ قَالَ الَّذٖينَ يُرٖيدُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا يَا
لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَٓا اُو۫تِيَ قَارُونُۙ اِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظٖيمٍ ﴿٧٩﴾
وَقَالَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِمَنْ اٰمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحاًۚ وَلَا يُلَقّٰيهَٓا اِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهٖ
وَبِدَارِهِ الْاَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِۗ
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرٖينَ ﴿٨١﴾ وَاَصْبَحَ الَّذٖينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ
بِالْاَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ
عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُۚ لَوْلَٓا اَنْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاؕ وَيْكَاَنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذٖينَ
لَا يُرٖيدُونَ عُلُوًّا فِي الْاَرْضِ وَلَا فَسَاداًؕ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقٖينَ
﴿٨٣﴾ مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَاۚ وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجْزَى الَّذٖينَ عَمِلُوا السَّيِّـَٔاتِ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

اِنَّ الَّذٖي

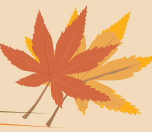

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَٓاءٍۜ اَفَلَا تَسْمَعُونَ
﴿٧١﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِۜ
اَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَٓائِیَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُٓوا اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ع ﴿٧٥﴾ اِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْۖ
وَاٰتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَٓا اِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُٓوأُ بِالْعُصْبَةِ اُولِي
الْقُوَّةِۗ اِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ
﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَٓا اٰتٰيكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَٓا اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا
تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْاَرْضِۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

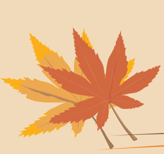
وَمَٓا اُو۫تٖيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزٖينَتُهَاۚ وَمَا
عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَاَبْقٰىۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ اَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا
حَسَنًا فَهُوَ لَاقٖيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرٖينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ فَيَقُولُ اَيْنَ
شُرَكَٓاءِيَ الَّذٖينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذٖينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
الْقَوْلُ رَبَّنَا هٰٓؤُ۬لَٓاءِ الَّذٖينَ اَغْوَيْنَاۚ اَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَاۚ تَبَرَّأْنَٓا
اِلَيْكَؗ مَا كَانُٓوا اِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقٖيلَ ادْعُوا شُرَكَٓاءَكُمْ
فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجٖيبُوا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَۚ لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوا
يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَٓا اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلٖينَ
﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْبَٓاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿٦٦﴾
فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ يَكُونَ مِنَ
الْمُفْلِحٖينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُ وَيَخْتَارُۜ مَا كَانَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ
مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ
لَهُ الْحَمْدُ فِي الْاُو۫لٰى وَالْاٰخِرَةِؗ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

قُلْ اَرَاَيْتُمْ

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ اَلَّذِينَ
اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَاِذَا
يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوا اٰمَنَّا بِهِ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا
مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ اُولٰئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا
صَبَرُوا وَيَدْرَؤُنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ
﴿٥٤﴾ وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا اَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ اِنَّكَ
لَا تَهْدِي مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ اَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا اِنْ نَتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ
اَرْضِنَا اَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُجْبٰى اِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ
شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ
اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ
تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا
كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِي اُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرٰى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

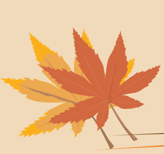

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ قَضَيْنَٓا اِلٰى مُوسَى الْاَمْرَ
وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَۙ ﴿٤٤﴾ وَلٰكِنَّٓا اَنْشَأْنَا قُرُونًا
فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فٖٓي اَهْلِ مَدْيَنَ
تَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَاۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلٖينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ
بِجَانِبِ الطُّورِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ
قَوْمًا مَٓا اَتٰيهُمْ مِنْ نَذٖيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
﴿٤٦﴾ وَلَوْلَٓا اَنْ تُصٖيبَهُمْ مُصٖيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدٖيهِمْ فَيَقُولُوا
رَبَّنَا لَوْلَٓا اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ اٰيَاتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
لَوْلَٓا اُوتِيَ مِثْلَ مَٓا اُوتِيَ مُوسٰىۜ اَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَٓا اُوتِيَ
مُوسٰى مِنْ قَبْلُۚ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَاۗ وَقَالُٓوا اِنَّا بِكُلٍّ
كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى
مِنْهُمَٓا اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿٤٩﴾ فَاِنْ لَمْ يَسْتَجٖيبُوا لَكَ
فَاعْلَمْ اَنَّمَا يَتَّبِعُونَ اَهْوَٓاءَهُمْۜ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوٰيهُ
بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ

فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هٰذَٓا اِلَّا
سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فٖٓي اٰبَٓائِنَا الْاَوَّلٖينَ ﴿٣٦﴾
وَقَالَ مُوسٰى رَبّٖٓي اَعْلَمُ بِمَنْ جَٓاءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ
تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِۜ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ
غَيْرٖيۚ فَاَوْقِدْ لٖي يَا هَامَانُ عَلَى الطّٖينِ فَاجْعَلْ لٖي صَرْحًا
لَعَلّٖٓي اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰىۙ وَاِنّٖي لَاَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبٖينَ
﴿٣٨﴾ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ
فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمٖينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِۚ وَيَوْمَ
الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاَتْبَعْنَاهُمْ فٖي هٰذِهِ الدُّنْيَا
لَعْنَةًۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحٖينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَٓا اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْاُولٰى
بَصَٓائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

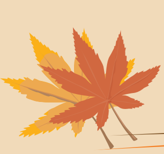

فَلَمَّا قَضٰى مُوسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِهٖٓ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَاراًۚ قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُٓوا اِنّٓي اٰنَسْتُ نَاراً لَعَلّٓي
اٰتيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
﴿٢٩﴾ فَلَمَّٓا اَتٰيهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يَا مُوسٰٓى اِنّٓي اَنَا اللّٰهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَۙ ﴿٣٠﴾ وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَۜ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَٓانٌّ
وَلّٰى مُدْبِراً وَلَمْ يُعَقِّبْۜ يَا مُوسٰٓى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْۗ اِنَّكَ مِنَ
الْاٰمِنِينَ ﴿٣١﴾ اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَٓاءَ مِنْ
غَيْرِ سُٓوءٍۘ وَاضْمُمْ اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ
بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْماً
فَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ اِنّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْساً فَاَخَافُ اَنْ
يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَاَخي هٰرُونُ هُوَ اَفْصَحُ مِنّي لِسَاناً فَاَرْسِلْهُ
مَعِيَ رِدْءاً يُصَدِّقُنيۘ اِنّٓي اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ
سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَاناً فَلَا يَصِلُونَ
اِلَيْكُمَا بِاٰيَاتِنَاۚ اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا

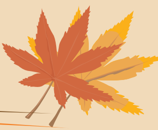

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَٓاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبّٖٓي اَنْ يَهْدِيَنٖي سَوَٓاءَ
السَّبٖيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَٓاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِنَ
النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقٖي حَتّٰى يُصْدِرَ الرِّعَٓاءُ وَاَبُونَا
شَيْخٌ كَبٖيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ
اِنّٖي لِمَٓا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقٖيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَٓاءَتْهُ اِحْدٰيهُمَا
تَمْشٖي عَلَى اسْتِحْيَٓاءٍ قَالَتْ اِنَّ اَبٖي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَٓاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمٖينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ اِحْدٰيهُمَا
يَٓا اَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ اِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَمٖينُ
﴿٢٦﴾ قَالَ اِنّٖٓي اُرٖيدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلٰٓى
اَنْ تَأْجُرَنٖي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ
وَمَٓا اُرٖيدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنٖٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ
الصَّالِحٖينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذٰلِكَ بَيْنٖي وَبَيْنَكَ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَكٖيلٌ ﴿٢٨﴾

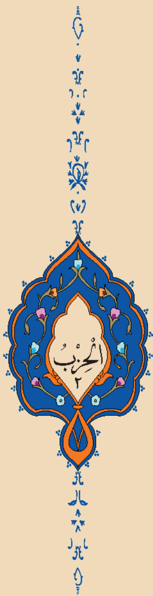

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاسْتَوٰٓى اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًاۜ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَد۪ينَةَ عَلٰى ح۪ينِ غَفْلَةٍ مِنْ اَهْلِهَا
فَوَجَدَ ف۪يهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِۘ هٰذَا مِنْ ش۪يعَتِه۪ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّه۪ۚ
فَاسْتَغَاثَهُ الَّذ۪ي مِنْ ش۪يعَتِه۪ عَلَى الَّذ۪ي مِنْ عَدُوِّه۪ۙ فَوَكَزَهُ مُوسٰى
فَقَضٰى عَلَيْهِۘ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُب۪ينٌ
﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي ظَلَمْتُ نَفْس۪ي فَاغْفِرْ ل۪ي فَغَفَرَ لَهُۜ اِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَٓا اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ اَكُونَ
ظَه۪يرًا لِلْمُجْرِم۪ينَ ﴿١٧﴾ فَاَصْبَحَ فِي الْمَد۪ينَةِ خَٓائِفًا يَتَرَقَّبُ فَاِذَا
الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُۜ قَالَ لَهُ مُوسٰٓى اِنَّكَ لَغَوِيٌّ
مُب۪ينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّٓا اَنْ اَرَادَ اَنْ يَبْطِشَ بِالَّذ۪ي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَاۙ قَالَ يَا
مُوسٰٓى اَتُر۪يدُ اَنْ تَقْتُلَن۪ي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِۗ اِنْ تُر۪يدُ اِلَّٓا
اَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْاَرْضِ وَمَا تُر۪يدُ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِح۪ينَ
﴿١٩﴾ وَجَٓاءَ رَجُلٌ مِنْ اَقْصَا الْمَد۪ينَةِ يَسْعٰىۘ قَالَ يَا مُوسٰٓى اِنَّ الْمَلَاَ
يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ اِنّ۪ي لَكَ مِنَ النَّاصِح۪ينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ
مِنْهَا خَٓائِفًا يَتَرَقَّبُۘ قَالَ رَبِّ نَجِّن۪ي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٢١﴾ ع

وَلَمَّا

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَاَوْحَيْنَٓا اِلٰٓى اُمِّ مُوسٰٓى اَنْ
اَرْضِعِيهِۚ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحْزَنِيۚ اِنَّا رَٓادُّوهُ اِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ
﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًاۜ اِنَّ
فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَۜ لَا تَقْتُلُوهُۗ
عَسٰٓى اَنْ يَنْفَعَنَٓا اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾
وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوسٰى فَارِغًاۜ اِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَٓا
اَنْ رَبَطْنَا عَلٰى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
لِاُخْتِهِ قُصِّيهِۘ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَۙ
﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ
اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ
﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ اِلٰٓى اُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

BİRBİRİMİZİ DİNLEYELİM

Bir arkadaşınızın, yüzünden okuduğu bölümü dikkatle takip ediniz. Okuma ve tecvit hatalarını not alınız. Arkadaşınızın okuması bittikten sonra bu hatalar üzerinde konuşunuz.

3. Kasas suresi

الْجُزْءُ ٢٠   ٢٨ سُورَةُ الْقَصَصِ   ٣٨٥

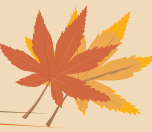

مَكِّيَّةٌ   سُورَةُ الْقَصَصِ   اٰيَاتُهَا ٨٨

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

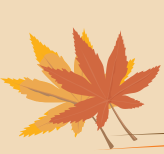
طٰسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا عَلَيْكَ
مِنْ نَبَإِ مُوسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ اِنَّ
فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ
طَٓائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَٓاءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَٓاءَهُمْ اِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدٖينَ ﴿٤﴾ وَنُرٖيدُ اَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذٖينَ اسْتُضْعِفُوا
فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثٖينَ ﴿٥﴾

وَنُمَكِّنَ

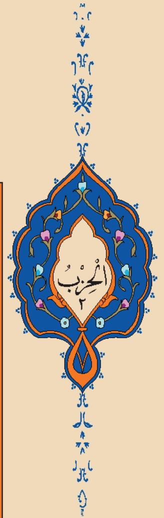
اَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتٖي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا
رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَٓالّٖينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَٓا
اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَؤُا فٖيهَا
وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ اِنَّهُ كَانَ فَرٖيقٌ مِنْ عِبَادٖي يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اٰمَنَّا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ
سِخْرِيًّا حَتّٰٓى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرٖي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾
اِنّٖي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُٓوا اَنَّهُمْ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ كَمْ
لَبِثْتُمْ فِي الْاَرْضِ عَدَدَ سِنٖينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ
يَوْمٍ فَسْـَٔلِ الْعَٓادّٖينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلٖيلًا لَوْ اَنَّكُمْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا
وَاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَٓا
اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرٖيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهٖ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ
﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةٌ اَنْزَلْنَاهَا

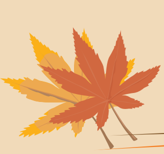
بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ
مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا لَذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍ بِمَا
خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَ
﴿٩١﴾ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ
رَبِّ اِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَاِنَّا عَلٰٓى اَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾
اِدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾
وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَاَعُوذُ بِكَ
رَبِّ اَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلّٓى اَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا اِنَّهَا
كَلِمَةٌ هُوَ قَٓائِلُهَا وَمِنْ وَرَٓائِهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَاِذَا
نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَٓا اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَٓاءَلُونَ
﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

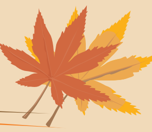

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا
اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰٓى اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ
بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ اِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذٖٓى
اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ
﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذٖى ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾
وَهُوَ الَّذٖى يُحْيٖ وَيُمٖيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ اَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُٓوا ءَاِذَا
مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا
نَحْنُ وَاٰبَٓاؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاطٖيرُ الْاَوَّلٖينَ ﴿٨٣﴾
قُلْ لِمَنِ الْاَرْضُ وَمَنْ فٖيهَٓا اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ
لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ
وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظٖيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾
قُلْ مَنْ بِيَدِهٖ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجٖيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

بَلْ اَتَيْنَاهُمْ

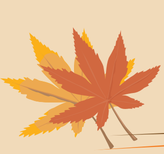

وَالَّذ۪ينَ يُؤْتُونَ مَٓا اٰتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَۙ
﴿٦٠﴾ اُو۬لٰٓئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ ف۪ي غَمْرَةٍ مِنْ هٰذَا وَلَهُمْ اَعْمَالٌ مِنْ دُونِ
ذٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتّٰٓى اِذَٓا اَخَذْنَا مُتْرَف۪يهِمْ بِالْعَذَابِ اِذَا
هُمْ يَجْـَٔرُونَۜ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ اِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾
قَدْ كَانَتْ اٰيَات۪ي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَۙ ﴿٦٦﴾
مُسْتَكْبِر۪ينَ بِه۪ۗ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ اَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ اَمْ
جَٓاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ اٰبَٓاءَهُمُ الْاَوَّل۪ينَۘ ﴿٦٨﴾ اَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ
فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَۘ ﴿٦٩﴾ اَمْ يَقُولُونَ بِه۪ جِنَّةٌۜ بَلْ جَٓاءَهُمْ بِالْحَقِّ
وَاَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ اَهْوَٓاءَهُمْ
لَفَسَدَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ ف۪يهِنَّۜ بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ
فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَۜ ﴿٧١﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ
خَيْرٌۗ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِق۪ينَ ﴿٧٢﴾ وَاِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ
﴿٧٣﴾ وَاِنَّ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ﴿٧٤﴾

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
تَتْرَاۜ كُلَّمَا جَٓاءَ اُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
اَحَادِيثَۚ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا مُوسٰى وَاَخَاهُ
هٰرُونَ بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍۙ ﴿٤٥﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖ فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَۚ ﴿٤٦﴾ فَقَالُٓوا اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا
لَنَا عَابِدُونَۚ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ
اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ
وَاُمَّهُٓ اٰيَةً وَاٰوَيْنَاهُمَٓا اِلٰى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَٓا اَيُّهَا
الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًاۜ اِنّ۪ي بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌۜ ﴿٥١﴾ وَاِنَّ هٰذِهٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَاَنَا۬ رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾
فَتَقَطَّعُٓوا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًاۜ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾
فَذَرْهُمْ ف۪ي غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى ح۪ينٍ ﴿٥٤﴾ اَيَحْسَبُونَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِه۪
مِنْ مَالٍ وَبَن۪ينَۙ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِۜ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ
﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَۙ ﴿٥٧﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ
بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَۙ ﴿٥٨﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَۙ ﴿٥٩﴾

وَالَّذ۪ينَ

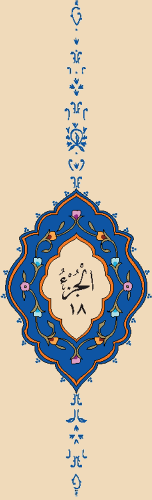
فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي
نَجّٰينَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ اَنْزِلْن۪ي مُنْزَلًا مُبَارَكًا
وَاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِل۪ينَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ وَاِنْ كُنَّا لَمُبْتَل۪ينَ
﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَر۪ينَۚ ﴿٣١﴾ فَاَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ
الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَٓاءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنَاهُمْ فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۙ مَا هٰذَٓا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْۙ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ
مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ اِنَّكُمْ
اِذًا لَخَاسِرُونَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا
اَنَّكُمْ مُخْرَجُونَۖ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَۖ ﴿٣٦﴾ اِنْ هِيَ
اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوث۪ينَۖ ﴿٣٧﴾ اِنْ
هُوَ اِلَّا رَجُلُۨ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣٨﴾
قَالَ رَبِّ انْصُرْن۪ي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَل۪يلٍ لَيُصْبِحُنَّ
نَادِم۪ينَۚ ﴿٤٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَٓاءًۚ فَبُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا اٰخَر۪ينَۜ ﴿٤٢﴾

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنَّاهُ فِي الْاَرْضِ وَاِنَّا
عَلٰى ذَهَابٍ بِه۪ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَاَنْشَأْنَا لَكُمْ بِه۪ جَنَّاتٍ مِنْ
نَخ۪يلٍ وَاَعْنَابٍ لَكُمْ ف۪يهَا فَوَاكِهُ كَث۪يرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ
﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَٓاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ
لِلْاٰكِل۪ينَ ﴿٢٠﴾ وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْق۪يكُمْ مِمَّا ف۪ي
بُطُونِهَا وَلَكُمْ ف۪يهَا مَنَافِعُ كَث۪يرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا
وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِه۪ فَقَالَ
يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ
الْمَلَؤُا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِه۪ مَا هٰذَٓا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُر۪يدُ اَنْ
يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا ف۪ٓي
اٰبَٓائِنَا الْاَوَّل۪ينَ ﴿٢٤﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ بِه۪ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِه۪ حَتّٰى
ح۪ينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْن۪ي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَاَوْحَيْنَٓا اِلَيْهِ اَنِ
اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَٓاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ
فَاسْلُكْ ف۪يهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ
الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْن۪ي فِي الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

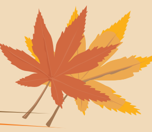
فَاِذَا اسْتَوَيْتَ

2. Muminun suresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَۙ ﴿١﴾ اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَۙ
﴿٢﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَۙ ﴿٣﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ
فَاعِلُونَۙ ﴿٤﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَۙ ﴿٥﴾ اِلَّا عَلٰٓى
اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوم۪ينَۚ ﴿٦﴾
فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَٓاءَ ذٰلِكَ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْعَادُونَۚ ﴿٧﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ
لِاَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَۙ ﴿٨﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَلٰى صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَۢ ﴿٩﴾ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَۙ ﴿١٠﴾ اَلَّذ۪ينَ يَرِثُونَ
الْفِرْدَوْسَۜ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ
سُلَالَةٍ مِنْ ط۪ينٍۚ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً ف۪ي قَرَارٍ مَك۪ينٍۖ ﴿١٣﴾
ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًاۗ ثُمَّ اَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
اٰخَرَۜ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِق۪ينَۜ ﴿١٤﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ
ذٰلِكَ لَمَيِّتُونَۜ ﴿١٥﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَٓائِقَۗ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِل۪ينَ ﴿١٧﴾

وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَۜ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًاۢ
﴿١٠٥﴾ وَقُرْاٰنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَاَهُ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْز۪يلًا
﴿١٠٦﴾ قُلْ اٰمِنُوا بِه۪ٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُواۜ اِنَّ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِه۪ٓ
اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًاۙ ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَٓا
اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَز۪يدُهُمْ
خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَۜ اَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰىۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ
ذٰلِكَ سَب۪يلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ شَر۪يكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْب۪يرًا ﴿١١١﴾

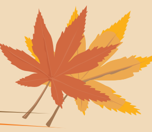

KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Yüzünden okunacak her bir bölümü en az on defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınızın süresini kronometre ile belirleyerek bir çizelgeye kaydediniz. Okuma hızınızdaki gelişmeyi gözlemleyiniz.

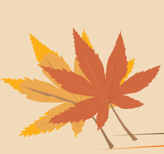
وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِۚ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَٓاءَ
مِنْ دُونِهٖۜ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
وَصُمًّاۜ مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾ ذٰلِكَ
جَزَٓاؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا
وَرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذٖى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ فٖيهِۜ فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا
﴿٩٩﴾ قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَٓائِنَ رَحْمَةِ رَبّٖٓى اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ
خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى
تِسْعَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسْـَٔلْ بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ اِذْ جَٓاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ
فِرْعَوْنُ اِنّٖى لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ
مَٓا اَنْزَلَ هٰٓؤُلَٓاءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ بَصَٓائِرَۚ وَاِنّٖى
لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ
فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمٖيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهٖ لِبَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ
اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفٖيفًاۜ ﴿١٠٤﴾

اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَب۪يرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لَئِنِ
اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِه۪ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَه۪يرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ ف۪ي هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍۘ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ
النَّاسِ اِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا
مِنَ الْاَرْضِ يَنْبُوعًاۙ ﴿٩٠﴾ اَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخ۪يلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْاَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْج۪يرًاۙ ﴿٩١﴾ اَوْ تُسْقِطَ السَّمَٓاءَ كَمَا
زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا اَوْ تَأْتِيَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَب۪يلًاۙ ﴿٩٢﴾
اَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمَٓاءِۜ وَلَنْ
نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُۜ قُلْ سُبْحَانَ
رَبّ۪ي هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَسُولًا۟ ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ
يُؤْمِنُٓوا اِذْ جَٓاءَهُمُ الْهُدٰٓى اِلَّٓا اَنْ قَالُٓوا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا
رَسُولًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنّ۪ينَ
لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَٓاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ
شَه۪يدًا بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْۜ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِه۪ خَب۪يرًا بَص۪يرًا ﴿٩٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ

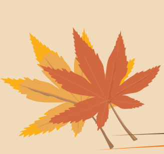

وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَاِذًا
لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ
مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْو۪يلًا ﴿٧٧﴾ اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ
الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِه۪ نَافِلَةً لَكَ عَسٰٓى اَنْ
يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْن۪ي مُدْخَلَ
صِدْقٍ وَاَخْرِجْن۪ي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا
نَص۪يرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ
زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَٓاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِن۪ينَ
وَلَا يَز۪يدُ الظَّالِم۪ينَ اِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى
الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِه۪ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَؤُ۫سًا
﴿٨٣﴾ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِه۪ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى
سَب۪يلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبّ۪ي
وَمَٓا اُو۫ت۪يتُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذ۪ٓي اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِه۪ عَلَيْنَا وَك۪يلًا ﴿٨٦﴾

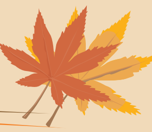

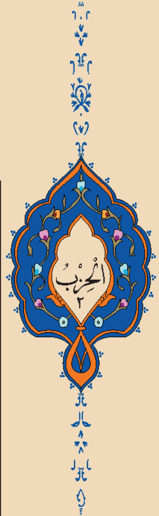
وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِى الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ اِلَّٓا اِيَّاهُۚ
فَلَمَّا نَجّٰيكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُوراً ﴿٦٧﴾
اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِباً ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلاًۙ ﴿٦٨﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ يُعِيدَكُمْ
فِيهِ تَارَةً اُخْرٰى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفاً مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ
بِمَا كَفَرْتُمْۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهٖ تَبِيعاً ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ
كَرَّمْنَا بَنٖٓى اٰدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلٰى كَثٖيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضٖيلاً ﴿٧٠﴾
يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْۚ فَمَنْ اُوتِىَ كِتَابَهُ بِيَمٖينِهٖ
فَاُو۬لٰٓئِكَ يَقْرَؤُنَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتٖيلاً ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ
فٖى هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبٖيلاً ﴿٧٢﴾
وَاِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذٖٓى اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ
عَلَيْنَا غَيْرَهُۗ وَاِذاً لَاتَّخَذُوكَ خَلٖيلاً ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَٓا اَنْ ثَبَّتْنَاكَ
لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـٔاً قَلٖيلاًۗ ﴿٧٤﴾ اِذاً لَاَذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصٖيراً ﴿٧٥﴾

وَاِنْ كَادُوا

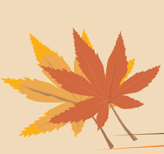
وَمَا مَنَعَنَٓا اَنْ نُرْسِلَ بِالْاٰيَاتِ اِلَّٓا اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَۜ
وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَاۜ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيَاتِ
اِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِۜ وَمَا
جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتٖٓى اَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
الْمَلْعُونَةَ فِى الْقُرْاٰنِۜ وَنُخَوِّفُهُمْۙ فَمَا يَزٖيدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا
كَبٖيرًا ﴿٦٠﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُٓوا اِلَّٓا
اِبْلٖيسَۜ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طٖينًاۚ ﴿٦١﴾ قَالَ اَرَاَيْتَكَ هٰذَا
الَّذٖى كَرَّمْتَ عَلَيَّۘ لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُٓ اِلَّا قَلٖيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَٓاؤُ۬كُمْ جَزَٓاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ
مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ
فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْۜ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ
اِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ اِنَّ عِبَادٖى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌۜ
وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكٖيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمُ الَّذٖى يُزْجٖى لَكُمُ الْفُلْكَ
فِى الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهٖۜ اِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحٖيمًا ﴿٦٦﴾

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً اَوْ حَدِيدًاۙ ﴿٥٠﴾ اَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي
صُدُورِكُمْۚ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَاۜ قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍۚ
فَسَيُنْغِضُونَ اِلَيْكَ رُؤُسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتٰى هُوَۜ قُلْ عَسٰٓى اَنْ
يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهٖ وَتَظُنُّونَ
اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ اَحْسَنُۜ
اِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْۜ اِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا
مُبِينًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِكُمْۜ اِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَشَأْ
يُعَذِّبْكُمْۜ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِمَنْ
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلٰى بَعْضٍ
وَاٰتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهٖ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۜ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا
﴿٥٧﴾ وَاِنْ مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ
مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًاۜ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَٓا

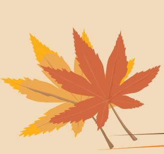

ذٰلِكَ مِمَّٓا اَوْحٰٓى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِۜ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا
اٰخَرَ فَتُلْقٰى فٖى جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٣٩﴾ اَفَاَصْفٰيكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنٖينَ
وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًاۜ اِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظٖيمًا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا فٖى هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُواۜ وَمَا يَزٖيدُهُمْ اِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾
قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُٓ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ اِذًا لَابْتَغَوْا اِلٰى ذِى الْعَرْشِ
سَبٖيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبٖيرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ
لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فٖيهِنَّۜ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهٖ وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبٖيحَهُمْۜ اِنَّهُ كَانَ حَلٖيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ وَاِذَا
قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
حِجَابًا مَسْتُورًاۙ ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفٖٓى اٰذَانِهِمْ وَقْرًاۜ وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِى الْقُرْاٰنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلٰٓى
اَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهٖٓ اِذْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَ وَاِذْ
هُمْ نَجْوٰٓى اِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ اُنْظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطٖيعُونَ سَبٖيلًا ﴿٤٨﴾
وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدٖيدًا ﴿٤٩﴾

وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَٓاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ
قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً اِلٰى عُنُقِكَ وَلَا
تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِه۪ خَب۪يرًا بَص۪يرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا
تَقْتُلُٓوا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍۜ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَاِيَّاكُمْۜ اِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خِطْـًٔا كَب۪يرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰٓى اِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةًۜ وَسَٓاءَ
سَب۪يلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّت۪ي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّۜ وَمَنْ
قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّه۪ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِۜ
اِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَت۪يمِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ
اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُ۫لًا
﴿٣٤﴾ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَق۪يمِۜ
ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَأْو۪يلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِه۪ عِلْمٌۜ
اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤٰادَ كُلُّ اُو۬لٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُ۫لًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًاۚ اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

ذٰلِكَ مِمَّٓا

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَٓاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَۚ يَصْلٰيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ اَرَادَ
الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُو۬لٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُمِدُّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ وَهٰٓؤُ۬لَٓاءِ مِنْ عَطَٓاءِ رَبِّكَۜ وَمَا
كَانَ عَطَٓاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى
بَعْضٍۜ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاَكْبَرُ تَفْض۪يلًا ﴿٢١﴾ لَا
تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُولًا ﴿٢٢﴾ وَقَضٰى
رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًاۜ اِمَّا يَبْلُغَنَّ
عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَٓا اَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَٓا اُفٍّ وَلَا
تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَر۪يمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ
الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَان۪ي صَغ۪يرًاۜ
﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا ف۪ي نُفُوسِكُمْۜ اِنْ تَكُونُوا صَالِح۪ينَ فَاِنَّهُ
كَانَ لِلْاَوَّاب۪ينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْك۪ينَ
وَابْنَ السَّب۪يلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذ۪يرًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ الْمُبَذِّر۪ينَ كَانُٓوا
اِخْوَانَ الشَّيَاط۪ينِۜ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّه۪ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَرْحَمَكُمْۚ وَاِنْ عُدْتُمْ عُدْنَاۢ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ
لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدٖى لِلَّتٖى هِىَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
الْمُؤْمِنٖينَ الَّذٖينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَبٖيرًاۙ ﴿٩﴾
وَاَنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٠﴾
وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَٓاءَهُ بِالْخَيْرِۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾
وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَٓا اٰيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَٓا اٰيَةَ
النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنٖينَ
وَالْحِسَابَۜ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصٖيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنَاهُ
طَٓائِرَهُ فٖى عُنُقِهٖۜ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتَابًا يَلْقٰيهُ مَنْشُورًا
﴿١٣﴾ اِقْرَاْ كِتَابَكَۜ كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسٖيبًاۜ ﴿١٤﴾ مَنِ
اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدٖى لِنَفْسِهٖۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَاۜ وَلَا
تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۜ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبٖينَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾
وَاِذَٓا اَرَدْنَٓا اَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفٖيهَا فَفَسَقُوا فٖيهَا فَحَقَّ
عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمٖيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ
مِنْ بَعْدِ نُوحٍۜ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهٖ خَبٖيرًا بَصٖيرًا ﴿١٧﴾

مَنْ كَانَ

I. OKUNACAK SURE VE AYETLER

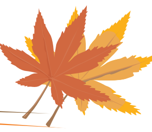
1. İsra suresi

مَكِّيَّةٌ سُورَةُ الْاِسْرَٓاءِ اٰيَاتُهَا ١١١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

سُبْحَانَ الَّذٖٓى اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى
الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذٖى بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَاۜ اِنَّهُ
هُوَ السَّمٖيعُ الْبَصٖيرُ ﴿١﴾ وَاٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِبَنٖٓى اِسْرَٓائٖلَ اَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونٖى وَكٖيلًاۜ ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةَ
مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍۜ اِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَٓا
اِلٰى بَنٖٓى اِسْرَٓائٖلَ فِى الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِى الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ
وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبٖيرًا ﴿٤﴾ فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ اُو۫لٰيهُمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَٓا اُو۫لٖى بَأْسٍ شَدٖيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِۜ
وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَاَمْدَدْنَاكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَنٖينَ وَجَعَلْنَاكُمْ اَكْثَرَ نَفٖيرًا ﴿٦﴾
اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ وَاِنْ اَسَأْتُمْ فَلَهَاۜ فَاِذَا
جَٓاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِيَسُٓؤُا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبٖيرًا ﴿٧﴾

II. TECVİT BİLGİSİ

1. Sakin Mim'in Okunuş Şekilleri

"Cezimli mim" (مْ) harfine "sakin mim" denir. Sakin mimin okunuşuyla ilgili üç tecvit kuralı vardır:

1. Sakin mimden sonra harekeli bir mim harfi gelirse idgam-ı misleyn mea'l-gunne olur.

Bu durumda;

- İki mim harfi birbirine katılarak şeddelenir.
- Şeddeli mim harfi gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

Örnek: وَهُمْ مُؤْمِنُونَ

2. Sakin mim (مْ) den sonra be (ب) harfi gelirse dudak ihfası (ihfa-i şefevî) olur.

Bu durumda;

- Sakin mim gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, dudakları fazla bastırmadan bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

Örnek: تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

Bu örnekte;

- Birinci kelimenin sonunda sakin mim (مْ) vardır.
- İkinci kelimenin başında be (ب) harfi gelmiştir.
- Bu durumda ihfa-ı şefevî (dudak ihfası) meydana gelir.
- Sakin mim sesi dudakları bastırmadan genizden getirilir ve harf bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.

3. Sakin mimden sonra mim ve be'nin dışındaki harflerden biri gelirse dudak izharı (izhar-ı şefevî) olur.

Bu durumda;

- Sakin mimde idgam yapılmaz.
- Gunne yapılmaz. İzharda olduğu gibi harf, cezimli ve tutulmadan okunur.

Örnek: لَكُمْ دِينُكُمْ

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

وَهُمْ فِيهَا　　　اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ　　　عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ

Yukarıda geçen sakin mimle ilgili tecvitleri, örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

2. Kalkale

Sözlükte “sarsmak” anlamına gelir.

د ج ب ط ق (قُطْبُ جَدٍ) harflerinden biri kelimenin ortasında veya sonunda cezimli olarak geldiğinde, bu harflerin mahrecinin kuvvetli bir şekilde sarsılmasına, yani vurgulu tonla okunmasına kalkale denir.

Kalkale yaparken;

- Kalkale sesi, bir önceki harfin harekesine uygun çıkarılır.
- Kalkale harfine hareke verilmez.

Örnek: يَدْخُلُونَ

Bu örnekte;

- قُطْبُ جَدٍ harflerinden dal (د) harfi cezimli olarak geldiği için kalkale vardır.
- Dal (د) harfi kendinden önceki harfin harekesine uygun olarak vurgulu bir ses tonuyla okunur.

NOT EDELİM

Harekeli olan kalkale harflerinin üzerinde cezimli olarak durulduğunda yine kalkale olur.

Örnek: قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾

Şeddeli olan kalkale harfinin üzerinde durulduğunda ikinci harfte kalkale yapılır. Durulmayıp geçildiğinde kalkale yapılmaz.

Örnek: وَتَبَّۜ ﴿١﴾ (وَتَبْ بَ)

İdgam yapılan durumlarda kalkale yapılmaz.

Örnek: اِرْكَبْ مَعَنَا

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

يَبْغُونَ تَجْرِى اَطْعَمَهُمْ يَقْتُلُونَ

Yukarıda geçen kalkaleleri, örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

3. Ra’nın Hükümleri

Kur’an-ı Kerim tilavetinde ra (ر) harfinin kendine özgü okunuşu vardır. Harekesine veya kendinden önceki ve sonraki harflerin durumuna göre kalın ya da ince okunabilir. Ra harfi ile ilgili tecvit kurallarını üç bölümde inceleyebiliriz.

Ra Harfinin Kalın Olduğu Durumlar

1. Ra harfinin harekesi üstün veya ötre ise kalın okunur.

Örnek: اَلَمْ تَرَ   يَمُرُّ

2. Ra harfi sakin olursa kendinden önceki harfin harekesine bakılır; üstün veya ötre ise ra kalın okunur.

Örnek: وَانْحَرْ   فَانْصُرْنَا

3. Hem ra harfi hem de ra harfinden önceki harf sakin olursa daha önceki harfin harekesine bakılır; üstün veya ötre ise ra kalın okunur.

Örnek: شَكُورْ   وَالْعَصْرْ

4. Ra harfi sakin olup kendinden önceki harf esreli olursa ve ra’dan sonra isti’lâ harfleri denilen kalın harflerden (خُصَّ ضَغْطٍ قِظْ) birisi gelirse ra kalın okunur.

Örnek: فِرْقَةٍ   مِرْصَادٍ

5. Ra harfi sakin olur ve kendinden önce de esreli vasıl hemzesi gelirse ra kalın okunur. Bir önceki kelimeyle birleştirilmiş olsa da kalın okunur.

Örnek: لِمَنِ ارْتَضٰى   اِرْجِعِى

Ra Harfinin İnce Okunduğu Durumlar

1. Ra harfinin harekesi esre ise ince okunur.

Örnek: رِجَالٌ   رِحْلَةَ

2. Ra harfi sakin olursa kendinden önceki harfin harekesine bakılır, esre ise ra ince okunur.

Örnek: وَاسْتَغْفِرْهُ   فَذَكِّرْ

3. Hem ra harfi hem de ra harfinden önceki harf sakin olursa daha önceki harfin harekesine bakılır, esre ise ra ince okunur.

Örnek: حِجْرْ   خَبِيرْ

4. Ra harfi sakin, kendinden önce lin harflerinden ya (ى) olursa ra ince okunur. Başka bir ifadeyle lîn harfi olan ya'dan sonra gelen ra harfi üzerinde durulursa ra ince okunur.

Örnek: خَيْرْ   سَيْرْ

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

رِيحٌ   لَبِالْمِرْصَادِ   وَأْمُرْ   لِلذِّكْرْ   اَمِ ارْتَابُوا

Yukarıda geçen ra harflerinin okunuş kurallarını açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

NOT EDELİM

Kalın ve ince okunduğu yerlerin dışında kalan ve az sayıda örneği bulunan aşağıdaki üç durumda ise sakin ra harfi (رْ) hem kalın hem de ince okunabilir:

1. İstilâ harfinin harekesi esre olduğu için كُلُّ فِرْقٍ kelimesinde,

2. عَيْنَ الْقِطْرِ ve مِنْ مِصْرَ örneklerinde olduğu gibi, öncesinde esre bulunan sakin ta (ـطْـ) veya sakin sad'dan (ـصْـ) sonra gelen ra harfinde durulduğunda,

3. فَاَسْرِ اِذَا يَسْرِ اَنْ اَسْرِ kelimelerinde durulduğunda kalın veya ince okunabilir.

4. Lafzatullah'taki Lam Harfinin Okunuşu

Lafzatullah "Allah lafzı" demektir.

Allah lafzındaki lâm (ل) önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın, esre ise ince okunur.

Örnek: هُوَ اللّٰهُ
Bu örnekte;

- Allah lafzından önceki harfin harekesi üstündür.
- Bu durumda Lafzatullah'daki lam harfi kalın okunur.

Not: Bu örnekte Lafzatullah'taki lam harfi kalın okunurken kendinden önce gelen ve ince harflerden olan vav (و) kalın okunmaz.

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

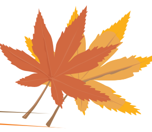
قَالَ اللّٰهُ   نَصْرُ اللّٰهِ   اِتَّقِ اللّٰهَ   لِلّٰهِ

Yukarıda geçen ra harflerinin okunuş kurallarını açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

5. Sekte

Sözlükte "susmak, konuşmayı ve okumayı kesmek" anlamına gelen sekte, Kur'an okurken sesi bir müddet kesip nefes almaksızın devam etmektir. Sekte yapılacak yerde ses kesilir ve kısa bir süre bekledikten sonra okumaya devam edilir. İmam Asım kıraatında dört yerde sekte yapılır.

1. Yâsîn suresinin 52. ayetinde: مِنْ مَرْقَدِنَا ۜ هٰذَا (سكتة)

2. Mutaffifîn suresinin 14. ayetinde: كَلَّا بَلْ رَانَ

3. Kıyâme suresinin 27. ayetinde: وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿﴾

4. Kehf suresinin 1 ve 2. ayetleri arasında: عِوَجًا ﴿﴾ قَيِّمًا

Örnek: مِنْ مَرْقَدِنَا هٰذَا

Bu örnekte;

- مَرْقَدِنَا kelimesi ile هٰذَا kelimesi arasında sekte işareti vardır.
- Bu durumda مِنْ مَرْقَدِنَا okunduktan sonra ses kesilir, nefes almadan هٰذَا kelimesi okunarak kıraata devam edilir.

NOT EDELİM

Kehf suresinin 1. ayetinde sekte yapılacak yer ayet sonunda olduğu için durulduğunda sekte yapılmaz. Fakat ayetler birleştirilmek istenirse عِوَجًا kelimesinde meddi tabii yapılarak elif üzerinde durulur, sekte yapılır ve nefes almadan okumaya devam edilir.

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

كَلَّا بَلْ رَانَ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

Yukarıdaki ayetlerdeki sekteleri, örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

6. Vakıf, İbtida, Vasıl ve İşaretleri

Kur’an ayetlerinin bir kısmı uzun, bir kısmı kısadır. Kısa ayetler bir nefeste okunabilirse de uzun ayetleri tek nefeste okumak mümkün değildir. Anlam açısından bakıldığında kendi içinde bütünlüğü olan ayetler olduğu gibi öncesi ve sonrasıyla irtibatlı ayetler de vardır. Dolayısıyla Kur’an okurken durmak veya durduktan sonra tekrar devam etmek istendiğinde lafızlardaki uyuma ve ayetlerdeki anlam bütünlüğünü korumaya dikkat edilmelidir. Bunu sağlamak için uyulması gereken kurallar vardır. Bu kurallar; vakıf, ibtida ve vasıl kavramlarıyla açıklanmıştır.

Vakıf

Vakıf, sözlükte “durmak” anlamına gelir. Kur’an okurken nefes alıp yeniden başlamak üzere durmaya vakıf denir. Vakıf yaparken şunlara dikkat edilir:

- Kelime sonunda durulur; kelimeyi bölerek ortasında durulmaz.
- Ses tamamen kesilir, nefes alınır ve uygun yerden alınarak okumaya devam edilir.

Vakıfla ilgili temel kurallar şöyledir:

Sonunda tek hareke bulunan kelimelerde sükûn üzerine durulur.

Örnek: وَالْعَصْرِ اَلْعَالَمِينَ

İki ötre ve iki esreli kelimelerde sükûn üzerinde durulur.

Örnek: مَسَدٍ اَحَدٌ

İki üstünlü kelimelerde, harekeden biri atılarak med harfi olan elif (ا) üzerinde durulur.

Örnek: مَاءً اَبَدًا

Sonunda yuvarlak te (ة) bulunan kelimelerde, yuvarlak te sükûnlu he (هْ) harfine çevrilerek durulur.

Örnek: نَاصِبَةٌ جَنَّةً

Sonunda med harfi olan kelimelerde değişiklik olmaz; med harfi üzerinde durulur.

Örnek: فَانْصُرْنَا

Sonu şeddeli olan kelimelerde sükun üzere durulur. Fakat şeddeyi belirtmek için harf sükûnlu olarak biraz tutulur.

Örnek: مُسْتَقَرٌّ

NOT EDELİM

Kelimenin sonunda ötreden sonra vav veya esreden sonra ya olursa med harfi olarak durulur. Örnek: اِلَّا هُوَ مَاهِىَ. Dururken اِلَّا هُو مَاهِى şeklinde okunur.

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

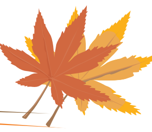
Aşağıdaki kelimelerde vakıf yapıldığında nasıl durulacağını yukarıdaki örneklerde olduğu gibi yanına yazınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

خَفِيٍّ ....

رَبَّهُ ....

مِنَ السَّمَآءِ ....

وَاِيَّاىَ ....

Vakıf (Durak) İşaretleri

Ayet sonlarında ve kelimelerin üzerinde bulunan küçük harflere vakıf işaretleri denir. Kur’an-ı Kerim okurken nerede vakfedileceğini tam olarak bilmek için iyi bir Arapça ve Kur’an bilgisine sahip olmak gerekir. Bu da herkes için mümkün değildir. Bu sebeple Kur’an kıraatında vakfedilecek yerleri gösteren bazı işaretlerin konulmasına ihtiyaç duyulmuştur.

BULALIM

ج ز ص ط م قف ع

Kitabınızın “Yüzünden Okunacak Sureler” bölümünden yukarıdaki vakıf işaretlerini bulunuz ve bu duraklarda nasıl okunacağını açıklayınız.

Vakıf işaretleri konusunda ilk defa Muhamed bin Tayfur es-Secâvendî (560 H/1165M) tarafından bir çalışma yapılmış ve ج ز ص ط م harfleriyle vakıf yerleri işaretlenmiştir. Daha sonra bazı harflerin ilavesiyle son şeklini alan vakıf işaretleri Müslümanlar arasında yayılmış ve kabul görmüştür.

Günümüzde Müslümanların elindeki Mushaflarda bulunan vakıf işaretlerine Muhammed binTayfur es-Secâvendî’nin ismine atfen “secâvendler” denilmektedir. Her birinin bir anlamı olan bu vakıf işaretlerini kısaca tanıyalım:[1]

1. Lâzım Vakıf (م): Durmak gerekir. Durulmadığında anlam bozulabilir.

2. Mutlak Vakıf (ط): Durmak için şartlar uygundur. Mana yönünden birbirinden bağımsız olan yerlerde bulunur.

3. Caiz Vakıf (ج): Durulabilir veya geçilebilir. Durmak daha uygundur.

4. Mücevvez Vakıf (ز): Durulabilir veya geçilebilir. Geçmek daha uygundur.

5. Murahhas Vakıf (ص): Nefes yetmezse durulabilir. Geçmek daha uygundur.

6. Lâ Vakfı (لا): Anlam yönünden birbirine bağlı olan yerlerde bulunur. Durmak uygun değildir. Durulduğunda geriden başlanarak devam edilir. Eğer la (لا) işareti ayet sonunda ise geriden alıp devam etmeye gerek yoktur.[2]

7. Kıf (قف): Durulabilir veya geçilebilir. Durmak daha uygundur.

8. Sılî (صلى): Durulabilir veya geçilebilir. Geçmek daha uygundur.

9. Ayn (ع): Ayet sonlarında bulunur. Bir konunun bittiğini ve yeni bir konunun başladığını ifade eder. Namazda okurken ayn işaretinin olduğu yerde rükûa gitmek daha uygundur. Aşır olarak tercih edilen bölümlerde ayn duraklarını dikkate almak konu bütünlüğü açısından uygun olur.

10. Kef (ك): Kendisinden önceki durak işaretiyle aynı hükmü taşır.

11. Muâneka Vakfı (∴) (∴): Birbirine yakın yerlerde iki ayrı yere konulan üçer noktadan ibarettir. Bu işaretlerin bulunduğu yerlerden yalnız birinde durulabilir.

1. Abdurrahman Çetin, Kur’an Okuma Esasları, s. 258.
2. Fâtiha suresinin صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ifadesini müstakil ayet kabul edenler vardır. Bu sebeple, عَلَيْهِمْ lafzında durulduğunda geriden başlamaya gerek yoktur.

İbtida

İbtida “başlamak, işe girişmek” anlamlarına gelir. Kur’an okumaya başlamaya veya vakıf yaptıktan sonra devam etmeye ibtida denir. İbtida, harekeye ve anlama uygun yerden yapılır.

Bir şiir veya düz yazıyı noktalama işaretlerine dikkat ederek okumak gibi, vakıf ve ibtida kurallarına uymak da Kur’an’ı güzel okumayı sağlar. Ayetleri anlamayı ve manası üzerinde düşünmeyi kolaylaştırır.

Peygamberimiz (sav), Kur’an tilavetinde vakıf ve ibtidaya dikkat eder, ayet sonlarında dura dura okurdu.[3] Dolayısıyla vakıf ve ibtida kurallarına uyarak Kur’an okumak Peygamberimizin (sav) ve sahabenin okuyuş tarzına uygundur.

Vakıf ve ibtidada temel ölçü, ayetin lafız ve mana bakımından tamamlanmasıdır. Ayet sonlarına ve vakıf işaretlerine (secavendlere) dikkat edilerek Kur’an okunduğunda vakıf ve ibtida kurallarına uyulmuş olur. Herhangi bir sebeple vakıf işareti olmayan yerlerde durulduğunda okumaya devam etmek için geriden başlamak gerekir. Geriden başlarken anlam ve lafız bütünlüğünü bozmamaya dikkat edilmelidir.

Vasıl

Vasıl, “birleştirmek, yan yana getirmek, ulaştırmak” anlamlarına gelir. Kur’an okurken bir kelimeyi kendisinden sonra gelen kelimeye, sesi ve nefesi kesmeden birleştirmeye vasıl denir.

Vasıl yapılması Kur’an tilâvetini kolaylaştırır, ayetlerin akıcı bir şekilde okunmasını sağlar. Kur’an-ı Kerim’i tecvit kurallarına göre okuyan kimse, aynı zamanda vasılla ilgili kurallara da uymuş olur.

UYGULAYALIM

Aşağıdaki ayetleri sesi ve nefesi kesmeden birleştirerek okuduğumuzda vasıl yapmış oluruz.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَۙ ﴿٢﴾ اَلرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۙ ﴿٣﴾

7. Secde Ayetleri ve İşareti

Kur’an-ı Kerim’de on dört yerde secde ayeti vardır. Bu ayetlerin geçtiği sayfalarda secde işareti bulunur. Tezhip ile süslenmiş olan şekillerin içinde Arapça (سجدة) kelimesi yazılıdır. Bu işaretlerin hizasındaki secde ayetlerini okuyan veya dinleyen kimselerin tilâvet secdesi yapması vaciptir.

BULALIM

Kur’an-ı Kerim’den secde işareti bulunuz ve tilavet secdesi ile ilgili hükümleri araştırarak öğrendiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.Buharî, Fedailü’l-Kur’an, 29; Ebu Davud, Vitr, 20.

Kur’an-ı Kerim’de secde ayetlerinin bulunduğu sureler ve ayet numaraları şöyledir:

A`raf sûresi, 206. ayet

Ra`d Sûresi, 15. ayet

Nahl sûresi, 49. ayet

İsrâ sûresi, 107. ayet

Meryem sûresi, 58. ayet

Hacc sûresi, 18. ayet

Fürkan sûresi, 60. ayet

Neml sûresi, 25. ayet

Secde sûresi, 15. ayet

Sâd sûresi, 24. ayet

Fussılet sûresi, 38. ayet

Necm sûresi, 62. ayet

İnşikak sûresi, 21. ayet

Alâk sûresi, 19. ayet

ÖĞRENELİM

Tilavet secdesi; Kur’an-ı Kerim’deki secde ayetlerinden birisini okuyan veya duyan kimsenin yapması gereken secdedir. Secde ayetlerinde, Allah’ın insanlara verdiği nimetlerin bolluğu ve Allah’a ortak koşanların bu nimetlere şükrün gereği secde etmekten kaçınmaları anlatılır. Müşriklerin Allah’a secde etmekten kaçınmalarına karşılık, Müslümanlar, Allah’a imanlarının gereği olarak secde etmeye davet edilirler. Secde ayetleri özel bir işaretle Kur’an-ı Kerim’in sayfa kenarlarında gösterilmiştir.

Tilavet secdesi şöyle yapılır: Tilavet secdesi tek secdeden meydana gelir. Secde ayetini okuyan veya duyan kişi ellerini kulaklarına kaldırmadan doğrudan tekbir alarak secdeye varır ve üç defa “Subhane rabbiye’l-a’la” der ve tekrar tekbir alarak kalkar. Tilavet secdesi tek başına yapıldığı gibi cemaatle de yapılabilir.

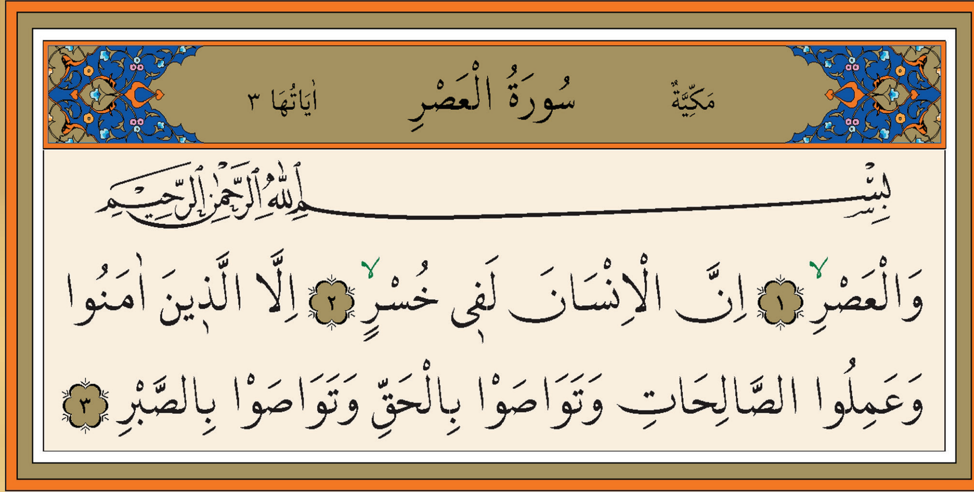

III. EZBERLENECEK SURELER, AYETLER VE ANLAMLARI

1. Asr Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

KÜRSÜDE OKUYALIM

Öğretmen kürsüsüne oturunuz ve Asr suresini arkadaşlarınızın huzurunda tecvit kurallarına uygun ve makamlı olarak okuyunuz.

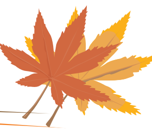
Anlamı:

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla
1. Asra yemin ederim ki,
2. İnsan gerçekten ziyandadır.
3. Ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler başkadır.

İLKELER ÇIKARALIM

Asr suresinin anlamı üzerinde düşünerek zamanın değeri ile ilgili ilkeler çıkarınız.

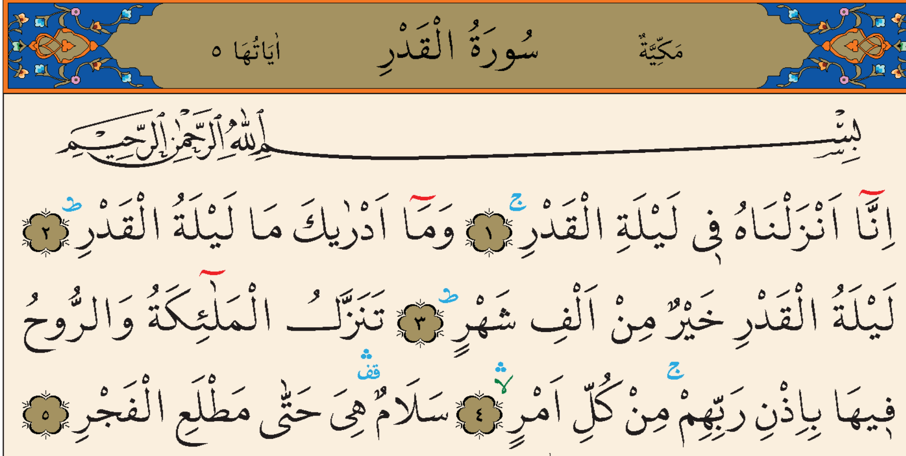
1. Zaman, insanın en büyük sermayesidir.
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

2. Kadir Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

İRTİBAT KURALIM

Kadir suresinin 3. ayetini, Bakara suresinin 185. ayetiyle ilişkilendirerek yorumlayınız.

مَكِّيَّةٌ سُورَةُ الْقَدْرِ اٰيَاتُهَا ٥

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ ف۪ي لَيْلَةِ الْقَدْرِۚ ﴿١﴾ وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِۜ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ اَلْفِ شَهْرٍۜ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ
ف۪يهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْۚ مِنْ كُلِّ اَمْرٍۙ ﴿٤﴾ سَلَامٌۛ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

Anlamı:

Rahmân ve Rahîm olan Allah´ın adıyla

1. Biz onu (Kur’an’ı) Kadir gecesinde indirdik.
2. Bilir misin nedir Kadir gecesi?
3. Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.
4. O gece melekler ve ruh, rablerinin izniyle her bir iş için iner dururlar.
5. O gece tan yeri ağarıncaya kadar esenlik doludur.

HATALARIMIZI DÜZELTELİM

Kadir suresini öğretmeninizden birkaç kere dinleyiniz. Kendi okuyuşunuzdan farklı olan yerlerin altını çiziniz ve öğretmeniniz gibi okuyunuz.

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru seçeneklerini işaretleyiniz.

1. Sakin mim ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

a. Sakin mimden sonra ba (ب) gelirse ihfa-ı şefevî olur.
b. Sakin mimden sonra mim (م) gelirse idgam-ı misleyn me'al-gunne olur.
c. Sakin mimden sonra mim (م) ve be'nin dışındaki harfler gelirse izhar-ı şefevî olur.
d. Sakin mimden sonra nun (ن) gelirse idgam-ı misleyn mea'l-gunne olur.
e. Sakin mimden sonra be (ب) harfi geldiğinde gunneli okuyuş gerçekleşir

2. Vakıf ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

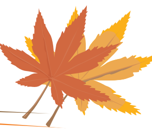
a. Kelimeyi bölerek ortasında durulmaz.
b. Sonunda tek hareke bulunan kelimelerde sükûn üzerinde durulur.
c. İki ötre ve iki esreli kelimelerde sükûn üzerinde durulur.
d. İki üstünlü kelimelerde, sükûn üzerinde durulur.
e. Sonunda med harfi olan kelimelerde değişiklik olmaz, med harfi üzerinde durulur.

3. Ra hafinin okunuşu ile ilgili verilen kurallardan hangisi doğru değildir?

a. Ra harfinin harekesi üstün veya ötre ise kalın, esre ise ince okunur.
b. Ra harfi sakin olup kendinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın, esre ise ince okunur.
c. Ra harfi sakin, ondan önceki de sakin olursa bir öncekine bakılır üstün veya ötre var ise kalın, esre varsa ince okunur.
d. Lin harfi olan ya'dan sonra gelen ra harfinde vakıf yapılırsa ra kalın okunur.
e. Ra harfi sakin olup kendinden önce esreli bir vasıl hemzesi gelirse ra kalın okunur.

4. Asr suresinde aşağıdakilerden hangisinin bahsi geçmemiştir?

a. Asra yemin edilmiştir.
b. İnsanın gerçekten ziyanda olduğu söylenmiştir.
c. İman edip iyi amel işleyenlerin ziyanda olmadığı söylenmiştir.
d. Namaz kılan, zekat verenlerin ziyanda olmadığı söylenmiştir.
e. Birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenlerin ziyanda olmadığı söylenmiştir.

5. Kadir Suresi'nde aşağıdakilerden hangilerine değinilmemiştir?

a. Hz. Peygamber (sav) Kadir gecesinde doğmuştur.
b. Kur'an- ı Kerim Kadir gecesinde indirilmiştir.
c. Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.
d. O gece melekler ve ruh, rablerinin izniyle her bir iş için iner dururlar.
e. O gece tan yeri ağarıncaya kadar esenlik doludur.

B. Aşağıdaki bilgilerin yanındaki kutucuğa doğru ise (D) işaretini yanlış ise (Y)işaretini koyunuz.

1. (....) Sekte Kur'an'da on dört yerde vardır.
2. (....) Vakıf işaretlerini ilk belirleyen Muhammed bin Tayfur es-Secâvendî'dir.
3. (...) Kur'an-ı Kerimde 24 secde ayeti vardır.
4. (...) Secde işareti olan yerlerde sehiv secdesi yapılır.

C. Aşağıdaki listede sure adları verilen secde ayetlerinin numaralarını karşısına yazınız.

A`raf sûresi, ... ayet.
Ra`d Sûresi, ... ayet.
Nahl sûresi, ... ayet.
İsrâ sûresi, ... ayet.
Meryem sûresi, ... ayet.
Hacc sûresi, ... ayet.
Fürkan sûresi, ... ayet.
Neml sûresi, ... ayet.

Secde sûresi, ... ayet.
Sâd sûresi, ... ayet.
Fussılet sûresi, ... ayet.
Necm sûresi, ... ayet.
İnşikak sûresi, ... ayet.
Alâk sûresi, ... ayet.

D. Aşağıdaki durak işaretlerini isimleriyle eşleştiriniz

Lazım Vakıf	∴	Murahhas Vakıf	ك
Mutlak Vakıf	ز	La Vakfı	قف
Caiz Vakıf	ع	Kıf	ص
Mücevvez Vakıf	ج	Sılî	لا
Ayn	م	Kef	صلى
Muâneka Vakfı	ط		

A-B

akıbet: Bir iş veya durumun sonu, sonuç; Sonunda, önünde sonunda.

azap: 1. Ceza, şiddetli acı hissi, bedensel ve ruhsal sıkıntı. 2. Allah'ın emirlerine karşı gelenlere dünyada ve/veya ahirette verilecek ilahî ceza.

batıl: Gerçek ve doğru olmayan. Allah'ın peygamberleri aracılığıyla bildirmiş olduğu dine uymayan her türlü inanç, fikir, duygu, kanaat, tutum, davranış.

beyt-i makdis: Hz. Süleyman tarafından Kudüs şehrinde yaptırılan Mescid-i Aksa. Beyt-i mukaddes.

E-F

ehl-i Kitap: Yahudiler ve Hristiyanları müşriklerden ayırt etmek için elde bulunan Tevrat, Zebur ve İncil'e inanan kimseler.

emel: Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek.

fecr: Güneşin doğmasından önceki vakit, tan yerinin ağarması. Gece ile gündüzü birbirinden ayıran ve sabah namazının vaktinin girdiğini gösteren aydınlık.

fidye: 1. Kurtuluş bedeli, kefaret. 2. Dince geçerli bir nedenden dolayı ibadetlerde meydana gelen bir eksikliğe karşılık olarak verilen mal, para.

H

hâlis: Katışık olmayan, katışıksız, saf.

hâşâ: 1. Asla, katiyen, hiçbir vakit. 2. Allah göstermesin, Allah korusun anlamlarında bir ünlem ifadesi.

havari: 1. Taraftar, dost, arkadaş, yardımcı, seçkin kimse. 2. Hz. İsa'nın, kendisine yardımcı olarak seçtiği ve İncil'in içerisindeki hükümleri ve öğütleri insanlara bildirmekle görevlendirdiği on iki mümin kişiden her biri.

hükümranlık: Egemenlik.

İ

idrak: Anlama yeteneği, anlayış, akıl erdirme.

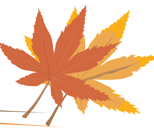
iffet: 1. Ölçülü olma, erdem. 2. Haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma. 3. Yeme, içme ve diğer bedeni hazlar konusunda ölçülü olma, aşırı istekleri bastırıp dinin ve aklın buyruğu altına sokmak suretiyle kazanılan erdem.

ifsat: Nifak, bozgunculuk, fesat, bir şeyin normal hâlinden ve hedefinden çıkıp yararsız duruma gelmesi.

ilham: Gönle doğan şey, kalbe gelen mana.

iltimas: Haksız yere, yasa ve kurallara uymaksızın kayırma, arka çıkma.

imsak: 1. Tutma, el çekme, geri durma, sakınma, korunma. 2. Oruçlunun ikinci fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar ibadet etme amacıyla yeme, içme ve cinsel ilişkiden uzak durması.

imtiyaz: Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık.

inkar: 1. Gizleme, saklama, reddetme, tanımama, inanmama, kabul ve tasdik etmeme. 2. Allah'ın varlığını ve birliğini, Hz. Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeme. Allah'ın buyruklarından birini veya tamamını reddetme.

insaf: Acımaya, vicdana veya mantığa dayanan adalet.

itaatkar: Söz dinleyen, buyruğa uyan, itaatli olan.

izah: Açıklama, bir konuyu, bir olayı, bir sorunu ilgili bilim ya da bilgi dalının kurallarına uyarak aydınlatma, çözümleme işi.

K-L

kâfir: 1. İnkâr eden, tanımayan, reddeden. 2. Allah'ın varlığını ve birliğini inkâr eden, yaratmada, emretmede, isimlerinde ve sıfatlarında Allah'ı tek ve eşsiz kabul etmeyen; yaratıcı olarak Allah'ı kabul etse bile onun göndermiş olduğu elçilerin hepsine ayrı ayrı inanmayan, elçilerin getirmiş olduğu kitapları toptan reddeden veya Allah'ın vahiyle bildirdiği hükümlerin bir tanesini dahi inkâr eden.

karakteristik: Bir kimse veya nesneye özgü olan (ayırıcı nitelik), tipik.

konstantin: Roma İmparatoru.

kudret: 1. Güç, erk. 2. "Her şeye gücünün yetmesi, dilediğini dilediği zamanda var veya yok etmesi" anlamında Allah'ın sıfatlarından biri.

kudüs: Müslümanlarca kutsal kabul edilen üç önemli şehirden biri.

lütuf: 1. Bağış, iyilik etme, yardımda bulunma. 2. Nazik ve merhametli davranma. 3. Kulu, Allah'ın af ve rahmetine yaklaştıran, günahlara düşmekten uzaklaştıran her türlü ilahî yardım.

M-N

mabed: İbadet edilen yer, tapınak, ibadethane.

mazlum: Zulüm görmüş, kendisine zulmedilmiş, haksızlığa uğramış.

meal: 1. Anlam, kavram. 2. Kur'an ayetlerinin tam karşılıkları başka dillere aktarılamadığından, ayette anlatılmak istenileni kelimesi kelimesine değil de biraz eksiği ile başka bir dile çevirme, yakın anlamlar verme.

mesih: 1. Hz. İsa'ya verilen adlardan biri. 2. Kutsal yağ ile meshedilerek kutsanmış, birtakım inanç grupları tarafından kurtarıcı olarak beklenen kişi.

mucize: 1. İnsanın benzerini yapmaktan âciz kaldığı, alışılagelmiş şeylere aykırı olan, olağanüstü işler. 2.Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla gösterdikleri olağanüstü olaylar.

müfessir: 1. Açıklayan, yorumlayan, tefsir eden, kapalı manaları ortaya çıkaran kimse. 2. Kur'an-ı Kerim'i insanların anlayabileceği şekilde, Kur'an ilimlerinden yararlanarak yorumla-

yan, Allah'ın ayetlerindeki esas amacı ortaya çıkarmaya çalışan ve tefsir ilminde otorite olan din bilgini.

mükafat: Bir başarı veya bir iyiliğe karşılık olarak verilen armağan.

mülkiyet: Sahiplik.

mümin: 1. İnanan, iman eden, gönülden bağlanan, güven veren, güvene kavuşturan kimse. 2. Allah katından peygamberleri aracılığı ile gelen her şeyi, tereddütsüz olarak doğrulayan ve kabul eden kişi.

müşrik: 1. Allah'a ortak, eş koşan kimse. 2. Allah'a inandığını söylediği hâlde birçok tabiat olayının yaratılmasını ve idaresini Allah'ın dışında birtakım güçlere bağlayan ve bu güçleri kutsallaştırarak Allah'a ortak koşan kimse.

mütevazi: Alçak gönüllü, gösterişsiz, iddiasız.

müttaki: 1. Korunan, sakınan, çekinen, takvalı, dinî konularda bilinçli kimse. 2. Şirkten sakınan, hayatının her alanındaki kuralları yalnızca Allah'tan alan kimse.

nazil: 1. İnen, inmiş. 2. (nüzul olmuş) Nüzul: Kur'an-ı Kerim'in Levhimahfuz'dan dünya semasına; insanların ihtiyaçlarına ve olaylara göre de dünya semasından yeryüzüne yirmi üç yılı bulan peygamberlik süresince ayet ayet, sure sure indirilmesi.

niyaz: 1. Yalvarma, yakarma. 2. Kulun, Allah'a dua ederken kendi acziyetini fark etmeye çalışarak boyun bükmesi ve Allah'ı yüceltip isteklerde bulunması.

P-R

putperest: Puta tapan kimse. Allah'a yapılması gereken ibadeti, ona gösterilmesi gereken saygı ve sevgiyi, Allah'ın dışında ilah kabul edilen herhangi bir varlığa gösteren, tapınan.

Rahman: "Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, mümin kâfir ayrımı yapmaksızın insanlara merhamet eden, her türlü nimeti sürekli veren, rahmeti sonsuz olan." anlamında Allah'ın esmayıhüsnasından biri.

rızık: Allah'ın tüm canlılara verdiği kendisinden faydalanılan her şey.

S-Ş

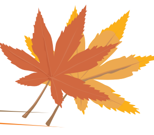
saadet: Mutluluk, bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, bahtiyarlık.

salih amel: 1. İyi, güzel, yararlı iş ve davranış. 2. Dayanaklarını Kur'an-ı Kerim ve sünnetten alan, insanın imanını güçlendirmek için niyetli olarak yapılan tüm güzel davranışlar, inançlar, ibadetler ve insanlığın faydasına yapılan işler.

salih: 1. İyi, hayırlı, faydalı, güzel. 2. Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

sâliha: Dinin emir ve yasaklarına uyan, iyi ahlak sahibi (kadın).

sevk etmek: Göndermek, götürmek, sürüklemek, itmek.

sınamak: Değerini anlamak, gerekli niteliği taşıyıp taşımadığını bulmak için birini, bir nesneyi veya bir düşünceyi yoklamak, denemek, tecrübe etmek.

şirk: 1. Ortak olma, eş koşma. 2. Allah'a inanmakla birlikte başka varlıkları da tanrı kabul etme. Zatında, sıfatlarında, fiillerinde, yaratma ve emretme konularında Allah'a başka bir varlığı denk görme.

T

takrir-i sünnet: Hz. Muhammed'in sahabelerinin yaptığı olumlu şeyleri onaylamasıdır.

tefsir: 1. Kapalı bir şeyi açma, bir manayı açığa çıkarma ve bir şeyi açıklama. 2. Kur'an-ı Kerim ayetlerinin anlamlarını açıklamaya, hükümlerini ve bu hükümlerin dayandığı gerekçeleri açığa çıkarmaya ve ayetleri belirli bir yöntem çerçevesinde yorumlamaya yarayan ilim dalı.

temsili: Bir şeyi göz önünde canlandıran, temsille ilgili.

tenzih: 1. Arındırma, kötü şeylerden uzaklaştırma, kusur kondurmama. 2. Allah'ı, şanına ve zatına layık olmayan şeylerden uzak ve yüce tutma; yaratılmışlara ait olan her türlü eksikliği Allah'a yakıştırmama.

tercüme: Çeviri, bir sözü bir dilden başka bir dile aynen çevirme. Bir metni, bütün edebî özelliklerini ifade etmeye özen göstererek bir dilden başka bir dile denk bir anlam ile çevirme.

teslis: Üçleme, üçe çıkarma, üçe bölme, üç parça yapma. Baba, oğul ve Ruhulkudüs'ün birleşmesinden meydana geldiğine inanılan Hıristiyanlıktaki tanrı anlayışı, inanç biçimi.

tevhid: 1. Birleme, bir şeyin bir olduğuna karar verme, tek kılma. 2. "Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed onun resulüdür." anlamına gelen "La ilahe illallah, Muhammedün resulullah." cümlesine kalp ile inanıp dil ile söyleme. Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleme, tek ve eşsiz olduğuna inanma, ona hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah için yapma.

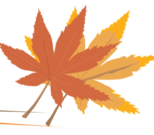
Y-Z

yegane: Biricik, tek.

zât: Kişi, kendi, öz.

Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1982.
Albayrak, Halis, **Tefsir Usûlü**, İstanbul, 1998.
Altıkulaç, Tayyar, **Tecvîdu'l-Kur'an**, DİB Yayınları, Ankara, 1981.
Altuntaş, Halil-Şahin, Muzaffer, **Kur'an-ı Kerim Meali**, DİB Yayınları, Ankara, 2006.
Ateş, Süleyman, **Kur'an-ı Kerim ve Yüce Meali**, Yeni Ufuklar Neşriyat, Ankara, 1980.
Bilmen, Ömer Nasuhi, **Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meal**i, İpek Yayınları, İstanbul, 2001.
Buharî, **el-Camiu's-Sahih,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.
Cerrahoğlu, İsmail, **Tefsir Usûlü**, TDV Yayınları, Ankara, 1991,
Çelik, Ömer, **Hakk'ın Daveti-Kur'an-ı Kerim Meali ve Tefsiri**, I-V, Erkam Yayınları, İstanbul, 2013.
Çetin, Abdurrahman, **Kur'an Okuma Esasları**, Emin Yayınları, Bursa, 2007.
Çollak, Fatih, **Asım Kıraatı**, Emek Matbaası, İstanbul, 1989.
Demirci, Muhsin, **Tefsir Usulü ve Tarih**i, İFAV Yayınları, İstanbul, 1993.
Diyanet İşleri Başkanlığı, **DİA,** Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1988-2014.
Ebu Davud, **Sünen,** Çağrı Yayınları, İstanbul-Tunus, 1992.
Ersoy, M. Akif, **Safahat**, İnkılap ve Aka Kitabevi, İstanbul, 1963
Karaçam, İsmail, **Kur'an-ı Kerim'in Okunma Kaideleri ve Faziletleri**, İFAV Yayınları, İstanbul, 1984.
Karakılıç, Celaleddin, **Tecvid İlmi Kur'an-ı Kerim Okuma Kaideleri,** Ankara, 1977.
Kerime, Ebu Zeyd, **Ahkâmü't-Tecvîd**, Dâru'l-İman, İskenderiye, 1998.
Komisyon, **İmam Hatip Liselerinde Meslek Dersleri Öğretimi Nasıl Olmalı?**, DEM Yayınları, İstanbul, 2006.
Komisyon, **İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretim Programları,** MEB, Ankara, 2008.
Komisyon, **İslam'da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi,** İFAV Yayınları, İstanbul, 1997.
Komisyon, **Kur'an Yolu,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, I-V, Ankara 2004.
Komisyon, **Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir,** DİB Yayınları, Ankara, 2006.
Komisyon, **Dinî Kavramlar Sözlüğü,** DİB Yayınları, Ankara, 2006.
Komisyon, **Dinî Terimler Sözlüğü,** MEB Yayınları, Ankara, 2009.
Komisyon, **Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali**, TDV Yayınları, Ankara, 2004.
Komisyon, **Şamil İslam Ansiklopedisi**, 1-7, Şamil Yayınları, İstanbul, 2000.
Köksal, M.Asım, **Peygamberler Tarihi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2011.
Kutub, Seyyid, es-Sehbâr, A.Cûde, **Dînî Hikâyeler,** Trc: Arif Erkan, Sağlam Yayınevi, İstanbul, 1991.
Kurtubî, Ebu Adullah Muhammed b. Ahmed, **el-Câmi' li Ahkâmi'l-Kur'an, Dâru'l-Kitabi'l-Arabi,** I-XX, Kahire, 1387/1967.
Küçük, Raşit, vd. **Peygamberimizden Hayat Ölçüleri Riyazu's-Sâlihîn Tercüme ve Şerhi,** Erkam Yayınları, İstanbul, 1997.

İmam Buhari, **Sahih-i Buhari Tercüme ve Şerhi** (Trc. Harun Yıldırım), Sağlam Yayınevi, İstanbul, 2010.

İmam Müslim, **Sahih-i Müslim ve Tercemesi** (Trc. Mehmed Sofuoğlu), İrfan Yayınevi, İstanbul, 1435/20104.

İmam Hafız Ebu Davud, **Sünen-i Ebi Davud ve Tercemesi** (Trc. İbrahim Koçaşlı), Erkam Yayınları, İstanbul, 1429/2008.

Malik, İbn Enes, **el-Muvatta'**, İstanbul-Tunus, 1992.

Müslim, **el-Câmi'u's-Sahîh,** Çağrı Yay., İstanbul-Tunus, 1992.

Mevdudi, Ebu'l-A'la, **Tefhimü'l-Kur'an,** Trc: Komisyon, I-VII, İnsan Yayınları, İstanbul, 1991.

Nedvî, Ebu'l-Hasen Ali, **Kasasu'n-Nebiyyîn li'l-Etfâl,** Ravza Yayınları, İstanbul, 2004.

Salman, Faruk-Yılmaz, Nazif-Morgül, Nihat, **Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-Bâ'sı,** Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2005.

Sarı, Mehmet Ali, **Kur'an Dersleri**, Damla Yayınları, İstanbul, 1977.

Sarı, Mehmet Ali, **Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları**, Numune Matbaacılık, İstanbul, 1993.

Solmaz, N. Mehmet, Çakan, İ. Lütfi, **Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi,** Ensar Neşriyat, İstanbul, 2014.

Tirmizi, **Sünen,** Çağrı Yayınları, İstanbul-Tunus, 1992.

Tirmizî, **Ebu İsa Muhammed b. İsa,** es-Sünen, I-V, Çağrı Yayınları, İstanbul 1981.

Topbaş, Osman Nuri, **Kur'an-ı Kerim'in Işığında Nebîler Silsilesi**, Erkam Yayınları, İstanbul, 2006.

TDK, **Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2012.

Ünlü, Demirhan-Aydoğan, İlyas, **Tecvid Bilgisi ve Kur'an-ı Kerim'in Kıraatı**, MEB Yayınları, Ankara, 1985.

TDK, **Yazım Kılavuzu**, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2012.

Vâhidî, Ebu'l-Hasan Ali b. Ahmed b. Muhammed, **Esbâbü'n-Nüzûl,** Beyrut, 1410/1990.

Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, **Hak Dini Kur'ân Dili,** I-X, Eser Kitabevi, İstanbul.